

ZAKON

O VETERINARSTVU

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se zaštita i unapređenje zdravlja i dobrobiti životinja, utvrđuju se zarazne bolesti životinja i mere za sprečavanje pojave, otkrivanje, sprečavanje širenja, suzbijanja i iskorenjivanja zaraznih bolesti životinja i bolesti koje se sa životinja mogu preneti na ljudе, veterinarsko-sanitarna kontrola i uslovi za proizvodnju i promet životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje, kao i uslovi za obavljanje veterinarske delatnosti.

Član 2.

Zarazne bolesti životinja, u smislu ovog zakona, smatraju se bolesti koje su određene zoosanitarnim kodeksom Međunarodne organizacije za zaštitu zdravlja životinja - Office International des Epizooties (u daljem tekstu: OIE).

Bolesti iz stava 1. ovog člana date su u Listi zaraznih bolesti koja je odštampana uz ovaj zakon i čini njegov sastavni deo.

Naročito opasnim zaraznim bolestima životinja, u smislu ovog zakona, smatraju se bolesti koje se mogu veoma brzo širiti bez obzira na državne granice i koje izazivaju velike zdravstvene probleme praćene negativnim ekonomskim posledicama za zemlju, kao i na međunarodnu trgovinu životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla i hrane za životinje.

Ministar nadležan za poslove veterinarstva (u daljem tekstu: ministar) propisuje listu naročito opasnih zaraznih bolesti iz stava 3. ovog člana.

Član 3.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) analiza rizika obuhvata naučnu procenu rizika, upravljanje i obaveštavanje o riziku radi obezbeđivanja prihvatljivog nivoa zaštite zdravlja životinja i zaštite zdravlja ljudi;

2) bezbednost hrane jeste svojstvo hrane da je zdravstveno-higijenski i kvalitativno ispravna za ishranu ljudi u skladu sa njenom namenom;

3) bezbedan proizvod životinjskog porekla jeste proizvod sa niskim prihvatljivim rizikom od mikroorganizama i štetnih materija koje negativno utiču na zdravlje životinja i ljudi ili na održavanje kvaliteta proizvoda;

4) vanredne veterinarsko-sanitarne mere obuhvataju mere za sprečavanje širenja, suzbijanja i iskorenjivanja zaraznih bolesti koje se primenjuju posle pojave naročito opasnih zaraznih bolesti ili širenja enzootskih zaraznih bolesti;

5) vlasnik odnosno držalač životinje jeste pravno ili fizičko lice u čijem je vlasništvu životinja odnosno lice koje ima pravo čuvanja, uzgoja, transporta i

korišćenja životinje, a na osnovu pismenog odobrenja vlasnika i pravo prodaje životinje;

6) veterinarsko-sanitarna kontrola obuhvata mere, radnje i aktivnosti koje se preduzimaju radi direktnе ili indirektnе zaštite zdravlja životinja ili ljudi;

7) veterinarski lekovi jesu lekovi i biološki preparati, osim osnovnih proizvoda za negu životinja, koji se koriste radi sprečavanja pojave i širenja, suzbijanja ili iskorenjivanja bolesti ili za lečenje obolelih životinja, kao i za poboljšanje, izmenu ili povraćaj telesne funkcije životinja ili za postizanje drugih ciljeva u vezi sa poboljšanjem zdravlja životinja;

8) veterinarsko javno zdravstvo obuhvata poslove iz delokruga veterinarsko-sanitarne kontrole životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta, a koji su direktno ili indirektno u ulozi zaštite zdravlja ljudi od zoonoza i štetnih materija, kao i zaštitu životne sredine;

9) veterinar jeste doktor veterinarske medicine odnosno diplomirani veterinar;

10) gazdinstvo jeste objekat i prostor u kome se drže ili uzgajaju životinje;

11) dezinfekcija jeste primena načina, postupaka i metoda radi uništavanja uzročnika bolesti životinja, uključujući i bolesti koje se sa životinja mogu preneti na ljudе;

12) dezinsekcija jeste primena načina, postupaka i metoda radi uništavanja štetnih insekata i krpelja;

13) deratizacija jeste primena načina, postupaka i metoda za uništavanje štetnih glodara;

14) dezodoracija jeste primena načina, postupaka i metoda za neutralizaciju neprijatnih mirisa;

15) dekontaminacija jeste primena načina, postupaka i metoda za odstranjivanje i uništavanje štetnih materija;

16) dodaci hrani za životinje jesu materije ili preparati koji se koriste u hrani za životinje radi poboljšanja organoleptičkih i kvalitativnih svojstava hrane za životinje ili fiziološkog stanja životinja;

17) držanje životinja jeste gajenje i briga o životnjama, osim uzgoja životinja;

18) egzotične zarazne bolesti jesu bolesti životinja definisane u skladu sa preporukama OIE koje nisu prisutne na teritoriji Republike;

19) enzootiske zarazne bolesti jesu bolesti životinja definisane u skladu sa preporukama OIE koje su prisutne na teritoriji Republike;

20) epizootiološka jedinica jeste područje koje obuhvata teritoriju opštine ili njen deo;

21) epizootiološko područje jeste područje koje obuhvata veći broj epizootioloških jedinica;

22) životinje jesu kopitari (konji, magarci, mazge i mule), papkari (goveda, ovce, koze i svinje), živina (kokoške, čurke, guske, patke i druge pernate životinje), ukrasne i egzotične ptice i životinje, uključujući životinje u zoološkom vrtu, psi, mačke, kunići, pčele, svilena buba, divljač, divlje životinje, laboratorijske životinje,

gmizavci, puževi, ribe, mekušci, ljuskari iz objekata akvakulture i vodene životinje iz divljine namenjene za uzgajanje ili puštanje u vodeno okruženje;

23) zaraženo područje jeste područje na kojem je utvrđen najmanje jedan slučaj zarazne bolesti koja može da se širi;

24) zdravstveno stanje životinja jeste stanje životinja u pogledu zaraznih bolesti životinja utvrđeno prema kriterijumima koje su definisale odgovarajuće međunarodne organizacije;

25) zona jeste deo teritorije države sa određenim zdravstvenim stanjem životinja;

26) zoonoza jeste bolest koja se može prenosi direktno ili indirektno sa životinja na ljudi i sa ljudi na životinje;

27) iskorenjivanje bolesti jeste uklanjanje uzročnika bolesti u državi ili u zoni;

28) karantin za životinje jeste objekat u kojem se drže životinje, reproduktivni materijal i jaja za priplod pod uslovima potpune izolacije, a radi provere i utvrđivanja njihovog zdravstvenog stanja;

29) konfiskat jeste proizvod životinskog porekla za koji je veterinarsko-sanitarnim pregledom utvrđeno da nije bezbedan po zdravlje ljudi i da ne može da se koristi za ishranu ljudi;

30) kućni ljubimci jesu psi, domaće mačke, domaće ptice, mali glodari, terarijumske, akvarijumske i druge životinje, koje se gaje ili drže za druženje, rekreaciju, zaštitu ili pomoć čoveku;

31) međunarodne organizacije jesu OIE i druge međunarodne organizacije (FAO, WHO, WTO) u oblasti zaštite zdravlja životinja i ljudi čiji je član Republika;

32) obaveštavanje o riziku jeste pružanje ili razmena informacija o riziku između subjekata koji procenjuju rizik, upravljaju rizikom i drugih subjekata na koje se rizik odnosi;

33) obeležavanje životinja jeste postupak označavanja životinja na trajan način radi identifikacije, registracije i prikupljanja svih podataka u jedinstven informacioni sistem;

34) objekat jeste građevinska celina ili prostor za uzgoj, držanje, klanje, lečenje, reprodukciju, izlaganje, održavanje takmičenja, prodaju životinja, ulov ili dresuru, odlaganje, preradu i uništavanje leševa životinja i otpadaka životinskog porekla, za proizvodnju, skladištenje i promet proizvoda životinskog porekla, hrane životinskog porekla i hrane za životinje, promet veterinarskih lekova i medicinskih sredstava za upotrebu u veterini i proizvodnju, kao i promet proizvoda za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju;

35) otpadne vode jesu vode koje nastaju u objektima za uzgoj životinja, klinicama i drugim objektima za obradu, preradu i sakupljanje proizvoda životinskog porekla, hrane životinskog porekla i otpadaka i zahtevaju posebnu tehnologiju odvoda i prečišćavanja;

36) otpaci životinskog porekla jesu leševi životinja, njihovi delovi i sastavni delovi životinskog tela koji nisu namenjeni ili bezbedni za ishranu ljudi, kao i konfiskat;

37) područje bez bolesti jeste teritorija države ili njenog dela, kao i teritorija više država ili njihovih delova, bez prisustva određene zarazne bolesti za koje

je utvrđeno da su ispunjeni uslovi koje propisuje OIE za nepostojanje određene zarazne bolesti;

38) potrebe domaćinstva jesu proizvodnja i korišćenje hrane životinjskog porekla samo za sopstvene potrebe;

39) prateći predmeti jesu predmeti preko kojih se može preneti zarazna bolest životinja na druge životinje ili ljudi, uključujući, između ostalog, prostirke, opremu i druge predmete koji prate životinje ili se koriste na njima;

40) period inkubacije jeste period koji protekne između unosa patogena u organizam životinje i pojave kliničkih simptoma bolesti;

41) proizvodi životinjskog porekla jesu sastavni delovi životinjskog tela u neprerađenom obliku, proizvodi koji se dobijaju od životinja, kao i jaja za priplod i reproduktivni materijal, osim hrane životinjskog porekla;

42) proizvodi životinjskog porekla namenjeni za upotrebu u poljoprivredi ili industriji jesu sirova koža, krv, vuna, dlaka, čekinje, perje, papci, kosti, rogovi, krv, creva i dr;

43) proizvodi životinjskog porekla namenjeni za upotrebu u farmaciji ili hirurgiji jesu organi, tkiva, krv i druge telesne tečnosti životinja, koji se koriste u pripremi farmaceutskih proizvoda ili hirurških sredstava;

44) prinudno klanje životinja jeste klanje bez prethodnog veterinarsko-sanitarnog pregleda u slučaju kada je život životinje neposredno ugrožen;

45) promet životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla i otpadaka životinjskog porekla obuhvata uvoz, provoz, izvoz, skladištenje, prodaju ili bilo kakav njihov prenos na treća lica;

46) procena rizika jeste procena verovatnoće unošenja, pojave i širenja zarazne bolesti na teritoriji Republike i procena mogućih negativnih efekata po zdravlje životinja odnosno ljudi, koji proističu od organizama koji prouzrokuju bolesti ili od prisustva štetnih materija;

47) rizik jeste određeni nivo verovatnoće pojavljivanja zarazne bolesti ili prisustva štetnih materija, koji direktno ili indirektno u određenom stepenu mogu da ugroze zdravlje životinja ili ljudi;

48) reproduktivni materijal jesu seme za veštačko osemenjavanje, jajne ćelije i oplođene jajne ćelije;

49) sanitacija jeste mehaničko čišćenje, sanitarno pranje, dezinfekcija i dezodoracija;

50) ugroženo područje jeste područje na koje se zarazna bolest sa zaraženog područja može preneti;

51) uzgoj životinja jeste gajenje ili tov životinja radi proizvodnje proizvoda životinjskog porekla i hrane životinjskog porekla;

52) upravljanje rizikom jeste određivanje i sprovođenje mera radi smanjenja rizika;

53) hrana za životinje jesu supstance ili hraniva biljnog, životinjskog odnosno mineralnog porekla, u prirodnom ili prerađenom obliku, sveži ili konzervisani, sekundarni proizvodi biosinteze, proizvodi industrijske prerade, organske i neorganske materije, koje su pojedinačno ili kao mešavina namenjene za ishranu životinja. Pod hranom za životinje se podrazumeva i voda koja se upotrebljava za napajanje odnosno ugrađuje u hranu za životinje prilikom njene proizvodnje;

54) hrana životinjskog porekla jeste sve ono što služi za ishranu ljudi u neprerađenom, obrađenom ili prerađenom stanju, a potiče od životinja;

55) štetne materije jesu materije ili njihovi metaboliti koji mogu ugroziti zdravlje životinja odnosno ljudi.

1. Veterinarska delatnost

Član 4.

Veterinarska delatnost, u smislu ovog zakona, obuhvata:

- 1) praćenje, zaštitu i unapređenje zdravlja životinja;
- 2) zaštitu životinja od zaraznih i drugih bolesti;
- 3) otkrivanje i dijagnostikovanje bolesti i lečenje obolelih životinja;
- 4) sprovođenje mera zdravstvene zaštite životinja;
- 5) zaštitu ljudi od zoonoza;
- 6) kontrolu bezbednosti hrane životinjskog porekla i proizvoda životinjskog porekla na mestu uzgoja životinja, proizvodnje i prometa proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla i hrane za životinje;
- 7) obeležavanje životinja radi kontrole kretanja i obezbeđivanja praćenja u proizvodnji i prometu životinja, proizvoda životinjskog porekla i hrane životinjskog porekla;
- 8) kontrolu vode za napajanje životinja radi obezbeđivanja njene ispravnosti;
- 9) kontrolu zdravlja priplodnih životinja i njihove reproduktivne sposobnosti, kao i sprovođenje mera za lečenje steriliteta i veštačkog osemenjavanja;
- 10) zaštitu životne sredine od zagađenja uzročnicima zaraznih bolesti životinja;
- 11) zaštitu životinja od mučenja i patnje, kao i staranje o dobrobiti životinja;
- 12) kontrolu u proizvodnji i prometu veterinarskih lekova i medicinskih sredstava za upotrebu u veterinarskoj medicini;
- 13) poslove dezinfekcije, dezinsekcije, deratizacije, dezodoracije i dekontaminacije;
- 14) veterinarsku edukaciju i obaveštavanje.

2. Prava i dužnosti vlasnika i držalaca životinja

Član 5.

Vlasnici i držaoci životinja imaju pravo na:

- 1) zdravstvenu zaštitu životinja;
- 2) sloboden izbor veterinara radi pružanja usluga, osim za usluge utvrđene Programom mera zdravstvene zaštite životinja;
- 3) informacije o zdravstvenom stanju životinja na određenoj teritoriji;

4) neometan pristup uslugama u okviru veterinarske ambulante, veterinarske stanice, veterinarske klinike, javne veterinarske ambulante i javne veterinarske stanice u toku 24 sata;

5) informacije o svim merama u vezi sa odabranim načinom i troškovima lečenja njihovih životinja, kao i o mogućim posledicama.

Član 6.

Vlasnici i držaoci životinja dužni su da:

- 1) se staraju o zdravlju i dobrobiti životinja;
- 2) preduzimaju mera zaštite zdravlja životinja radi sprečavanja pojave i širenja zaraznih bolesti životinja i zoonoza;
- 3) obaveste veterinara ili veterinarskog inspektora u slučaju sumnje da postoji opasnost po zdravlje životinja;
- 4) omoguće sprovođenje programa mera zdravstvene zaštite životinja;
- 5) obezbede hrani za životinje kojom se ne mogu preneti ili prouzrokovati bolesti;
- 6) izvrše registraciju gospodinstva i životinja, osim kućnih ljubimaca, u skladu sa ovim zakonom;
- 7) omoguće obeležavanje životinja, osim kućnih ljubimaca, radi identifikacije životinja, u skladu sa ovim zakonom;
- 8) vode evidenciju o kupovini i prodaji životinja radi praćenja njihovog kretanja;
- 9) prijave promenu lokacije, kao i promenu brojnog stanja životinja veterinarskoj ambulantii ili veterinarskoj stanici radi prijave odnosno odjave životinja;
- 10) čuvaju propisanu dokumentaciju, u skladu sa ovim zakonom;
- 11) čuvaju kopije recepata veterinarskih lekova godinu dana, a potvrde o vakcinaciji životinja dve godine;
- 12) trajno obeleže pse, u skladu sa ovim zakonom.

3. Međunarodne obaveze

Član 7.

Međunarodne obaveze u pogledu sprečavanja širenja i suzbijanja zarazne bolesti životinja i bolesti koje se mogu preneti sa životinja na ljudi u međunarodnom prometu životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje, otpadaka životinjskog porekla i pratećih predmeta, izvršavaju se u skladu sa preporukama OIE, sporazumom o primeni sanitarnih i fitosanitarnih mera WTO, međunarodnim konvencijama i drugim međunarodnim sporazumima.

II. SUBJEKTI U VETERINARSKOJ DELATNOSTI I NJIHOVI ORGANIZACIONI OBLICI

1. Vrste i pravni položaj subjekata u veterinarskoj delatnosti

Član 8.

Veterinarskom delatnošću može da se bavi pravno lice koje je registrovano u Registar privrednih subjekata i koje je upisano u Registar pravnih lica za obavljanje veterinarske delatnosti (u daljem tekstu: Registar) koji vodi Ministarstvo.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana osniva se kao:

- 1) veterinarska ambulanta;
- 2) veterinarska stanica;
- 3) veterinarska klinika;
- 4) veterinarska apoteka;
- 5) centar za reprodukciju životinja i veštačko osemenjavanje i
- 6) laboratorija

(u daljem tekstu: veterinarske organizacije) i posluju po propisima o privrednim društvima.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana upisuje se u Registar privrednih subjekata u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana upisuje se u Registar ako ispunjava uslove u pogledu stručnog kadra, prostorija (objekat), tehničkih uslova i odgovarajuće opreme.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana uslov u pogledu stručnog kadra ispunjava ako ima zaposlenog veterinara sa licencom za obavljanje veterinarske delatnosti.

Ministar bliže propisuje uslove u pogledu objekata, opreme i sredstava za rad, kao i uslove u pogledu stručnog kadra iz st. 4. i 5. ovog člana.

Ministar utvrđuje ispunjenost uslova iz st. 4. i 5. ovog člana.

Član 9.

Pojedine poslove iz okvira veterinarske delatnosti mogu da obavljaju veterinarski specijalistički zavod, veterinarski institut, Nacionalna referentna laboratorija za naročito opasne zarazne bolesti sa liste OIE i visokoškolske ustanove i visokoškolske jedinice, koje se bave obrazovanjem veterinara, u skladu sa ovim zakonom.

Subjekti iz stava 1. ovog člana posluju po propisima o javnim službama.

Član 10.

Pravno lice koje se bavi uzgojom stoke i stočarskom proizvodnjom može za potrebe sopstvenog stočarstva da osnuje veterinarsku službu kao veterinarsku stanicu (u daljem tekstu: veterinarska služba) sa statusom pravnog lica.

Veterinarska služba može da obavlja poslove zdravstvene zaštite životinja i poslove na sprovođenju Programa mera zdravstvene zaštite životinja za potrebe sopstvenog stočarstva ako ispunjava uslove iz člana 17. ovog zakona.

Član 11.

Veterinar sa licencom koji nije u radnom odnosu može da osnuje:

- 1) veterinarsku ambulantu, ako ispunjava uslove u pogledu objekata, prostorija i opreme za osnivanje veterinarske ambulante iz člana 16. ovog zakona;
- 2) veterinarsku apoteku, ako ispunjava uslove u pogledu objekata, prostorija i opreme za osnivanje veterinarske apoteke iz člana 19. ovog zakona.

Veterinarska ambulanta iz stava 1. tačka 1) ovog člana ne može da organizuje, sprovodi i kontroliše obeležavanje životinja i vodi registar obeleženih životinja, kao i da sprovodi Program mera zdravstvene zaštite životinja u epizootiološkoj jedinici u kojoj nije organizovana veterinarska stanica.

Veterinarska ambulanta i veterinarska apoteka iz stava 1. ovog člana upisuju se u Registar preduzetnika koji obavljuju poslove veterinarske delatnosti koji vodi Ministarstvo.

Na obavljanje veterinarske delatnosti iz stava 1. ovog člana, primenjuju se propisi kojima se uređuje pravni položaj preduzetnika.

Član 12.

Upis u Registar preduzetnika koji obavljuju poslove veterinarske delatnosti vrši se na osnovu zahteva koji subjekt iz člana 11. ovog zakona podnosi Ministarstvu i rešenja ministra o ispunjenosti uslova za osnivanje veterinarske ambulante iz člana 16. ovog zakona odnosno veterinarske apoteke iz člana 19. ovog zakona.

Član 13.

Podaci iz Registra preduzetnika koji obavljuju poslove veterinarske delatnosti su javni.

Ministar bliže propisuje sadržinu i način vođenja Registra preduzetnika koji obavljuju poslove veterinarske delatnosti.

Član 14.

Veterinarska ambulanta odnosno veterinarska apoteka iz člana 11. ovog zakona briše se iz Registra preduzetnika koji obavljuju poslove veterinarske delatnosti ako doneše odluku o prestanku obavljanja delatnosti veterinarske ambulante odnosno

veterinarske apoteke ili ako prestane da ispunjava uslove iz člana 16. odnosno člana 19. ovog zakona.

Član 15.

Na celom epizootiološkom području Republike mora se obezbiti zdravstvena zaštita životinja.

Ako na pojedinim područjima Republike ne postoji organizovana zdravstvena zaštita životinja Vlada osniva javnu veterinarsku stanicu odnosno javnu veterinarsku ambulantu kao javnu službu koja posluje po propisima o javnim službama.

Odredbe čl. 16. i 17. ovog zakona kojima se propisuju uslovi za osnivanje i rad veterinarske ambulante i veterinarske stanice primenjuju se i na javnu veterinarsku stanicu odnosno javnu veterinarsku ambulantu.

Akt o osnivanju javne veterinarske stanice odnosno javne veterinarske ambulante sadrži naročito, odredbe o području na kojem će se obavljati zdravstvena zaštita životinja, sredstvima za osnivanje i sredstvima za rad.

Na statut javne veterinarske stanice odnosno javne veterinarske ambulante saglasnost daje Ministarstvo.

2. Veterinarske organizacije

1) Veterinarska ambulanta

Član 16.

Veterinarska ambulanta:

- 1) prati zdravstveno stanje životinja i sprovodi mere profilakse, dijagnostike i terapije u cilju zaštite zdravlja i dobrobiti životinja;
- 2) vrši hirurške, porodiljske i druge veterinarske intervencije na životinjama;
- 3) vrši laboratorijska, rendgenološka i druga specijalistička ispitivanja;
- 4) sprovodi veštačko osemenjavanje, sprečavanje i suzbijanje steriliteta, povećanje plodnosti, kastraciju i dr;
- 5) izdaje propisanu dokumentaciju i o tome vodi evidenciju;
- 6) obavlja vakcinaciju pasa i mačaka protiv besnila;
- 7) izdaje uverenja o zdravstvenom stanju kućnih ljubimaca koje ordinira;
- 8) organizuje, sprovodi i kontroliše obeležavanje životinja i vodi registar obeleženih životinja;
- 9) vrši trihineloskopski pregled;
- 10) sprovodi Program mera zdravstvene zaštite životinja ako u određenoj epizootiološkoj jedinici nije organizovana veterinarska stanica;
- 11) sprovodi dezinfekciju, dezinsekciju, deratizaciju i dezodoraciju objekata i vozila;
- 12) vrši i druge poslove za koje je registrovana, u skladu sa ovim zakonom.

Veterinarska ambulanta može da organizuje, sprovodi i kontroliše obeležavanje životinja i vodi registar obeleženih životinja, kao i da sprovodi Program mera zdravstvene zaštite životinja u epizootiološkoj jedinici u kojoj nije organizovana veterinarska stanica na osnovu ovlašćenja ministra.

Veterinarska ambulanta poslove iz stava 1. ovog člana može da obavlja ako ima:

- 1) u stalnom radnom odnosu zaposlenog najmanje jednog veterinara sa licencom;
- 2) odgovarajuće objekte, prostorije, opremu i uređaje.

2) Veterinarska stanica

Član 17.

Veterinarska stanica, pored poslova koje u skladu sa ovim zakonom obavlja veterinarska ambulanta, može i da:

- 1) sprovodi mere zdravstvene zaštite životinja utvrđene Programom mera zdravstvene zaštite životinja;
- 2) vrši promet na malo veterinarskih lekova i medicinskih sredstava za upotrebu u veterini, izuzev seruma, vakcina i dijagnostičkih sredstava koji se koriste po Programu mera zdravstvene zaštite životinja, ako ima registrovanu veterinarsku apoteku;
- 3) vrši promet na malo hrane za životinje;
- 4) vrši promet na malo sredstava za dezinfekciju, dezinfekciju, deratizaciju i dezodoraciju, kao i sredstava za negu životinja;
- 5) sprovodi veterinarsko-sanitarne mere u karantinu u unutrašnjem prometu i uvozu;
- 6) vrši matičenje životinja;
- 7) vrši i druge poslove za koje je registrovana, u skladu sa ovim zakonom.

Veterinarska stanica može da sprovodi veterinarsko-sanitarne mere u karantinu u unutrašnjem prometu i uvozu, kao i da organizuje, sprovodi i kontroliše obeležavanje životinja i vodi registar obeleženih životinja, na osnovu ovlašćenja ministra.

Veterinarska stanica delatnost odnosno poslove iz stava 1. ovog člana može da obavlja ako ima:

- 1) u stalnom radnom odnosu zaposleno najmanje tri diplomirana veterinara sa licencom;
- 2) u stalnom radnom odnosu najmanje jednog diplomiranog inženjera poljoprivredne stočarskog smera ako se bavi poslovima matičenja životinja;
- 3) odgovarajuće objekte, prostorije, opremu i uređaje.

Veterinarska stanica može da obavlja i poslove veterinarske apoteke ako ispunjava uslove iz člana 19. ovog zakona.

3) Veterinarska klinika

Član 18.

Veterinarska klinika, pored poslova koje u skladu sa ovim zakonom obavlja veterinarska ambulanta i veterinarska stanica, može da obavlja i stacionarno lečenje i negu bolesnih i povređenih životinja.

Veterinarska klinika poslove iz stava 1. ovog člana može da obavlja ako ima:

- 1) u stalnom radnom odnosu zaposleno najmanje četiri diplomirana veterinara sa licencom;
- 2) odgovarajuće objekte, prostorije, opremu i uređaje.

4) Veterinarska apoteka

Član 19.

Veterinarska apoteka se osniva radi prometa na malo veterinarskim lekovima i medicinskim sredstvima za upotrebu u veterini, sredstvima za negu i zaštitu životinja, kao i hrane za životinje.

Veterinarska apoteka ne može da vrši promet proinekcionih veterinarskih lekova, seruma, vakcina i dijagnostičkih sredstava.

Određene veterinarske lekove veterinarska apoteka može izdavati samo na osnovu recepta izdatog od strane veterinara sa licencom.

Ministar bliže propisuje uslove za izdavanje veterinarskih lekova na recept i listu lekova koji se izdaju na recept.

Veterinarska apoteka može da obavlja poslove iz stava 1. ovog člana ako ima:

- 1) u stalnom radnom odnosu zaposlenog najmanje jednog diplomiranog veterinara sa licencom ili diplomiranog farmaceuta;
- 2) odgovarajuće objekte, prostorije i opremu.

5) Centar za reprodukciju životinja i veštačko osemenjavanje

Član 20.

Centar za reprodukciju životinja i veštačko osemenjavanje (u daljem tekstu: Centar za reprodukciju životinja) obavlja:

- 1) proizvodnju odnosno promet semena za veštačko osemenjavanje životinja, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija;
- 2) kontrolu zdravstvenog stanja priplodnih životinja i njihove sposobnosti za razmnožavanje tokom dobijanja, obrade i skladištenja semena za veštačko osemenjavanje, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija;
- 3) praćenje i sprovođenje mera za povećanje plodnosti životinja i učestvuje u istraživanjima u oblasti reprodukcije životinja;
- 4) pružanje stručne pomoći u sprovođenju veštačkog osemenjavanja (čuvanje i upotreba reproduktivnog materijala) i pomaže u suzbijanju neplodnosti;
- 5) druge poslove za koje je registrovan, u skladu sa ovim zakonom.

Poslove iz stava 1. ovog člana Centar za reprodukciju životinja može da obavlja ako ima:

- 1) u stalnom radnom odnosu zaposlena najmanje dva diplomirana veterinara sa licencom od kojih je jedan specijalista za poslove reprodukcije životinja, a u centrima za reprodukciju goveda najmanje dva specijalista za poslove reprodukcije životinja;
- 2) odgovarajuće objekte, prostorije, opremu i sredstva za dobijanje, obradu i promet semena za veštačko osemenjavanje, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija.

6) Laboratorija

Član 21.

Laboratorija obavlja:

- 1) laboratorijsku (bakteriološku, serološku, virusološku, parazitološku, hemijsku, biohemijsku, patološku i radiološku) dijagnostiku;
- 2) laboratorijsko ispitivanje bezbednosti hrane životinskog porekla;
- 3) laboratorijsko ispitivanje hrane za životinje;
- 4) druge poslove za koje je registrovana u Registru privrednih subjekata.

Poslove iz stava 1. ovog člana laboratorija može da obavlja ako je akreditovana od organizacije nadležne za akreditaciju i ovlašćena od strane Ministarstva za obavljanje tih poslova.

III. REGISTAR

1. Upis u Registar

Član 22.

Upis u Registar vrši se na osnovu zahteva koji pravno lice podnosi Ministarstvu i rešenja ministra o ispunjenosti uslova za obavljanje veterinarske delatnosti.

2. Sadržina i način vođenja Registra

Član 23.

Podaci iz Registra su javni.

Ministar bliže propisuje sadržinu i način vođenja Registra.

3. Brisanje iz Registra

Član 24.

Pravno lice se briše iz Registra ako doneće odluku o prestanku obavljanja veterinarske delatnosti ili ako prestane da ispunjava utvrđene uslove za obavljanje veterinarske delatnosti.

IV. DRUGI OBLICI ORGANIZACIJA U VETERINARSKOJ DELATNOSTI

1. Veterinarsko-specijalistički zavod

Član 25.

Veterinarsko-specijalistički zavod:

- 1) pruža podršku u oblasti sistematskog praćenja i dijagnostike bolesti i doprinosi sprečavanju pojave, otkrivanju, sprečavanju širenja, suzbijanju i iskorenjivanju bolesti;
- 2) vrši laboratorijsku (bakteriološku, serološku, virusološku, parazitološku, hemijsku, biohemijsku, patološku i radiološku) terensku i kliničku dijagnostiku;
- 3) vrši laboratorijsko ispitivanje bezbednosti hrane životinjskog porekla;
- 4) vrši laboratorijsko ispitivanje hrane za životinje;
- 5) daje stručno mišljenje u vezi sa projektovanjem objekata iz člana 72. ovog zakona;
- 6) učestvuje u programima edukacije i osposobljavanja vlasnika i držalaca životinja u oblasti zaštite zdravlja i dobrobiti životinja;
- 7) pruža stručnu pomoć u sprovođenju veštačkog osemenjavanja i suzbijanja neplodnosti životinja;
- 8) vrši ispitivanje semena za veštačko osemenjavanje životinja, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija;
- 9) vrši i druge poslove za koje je registrovan u Registru privrednih subjekata.

Uslovi za obavljanje poslova veterinarsko-specijalističkog zavoda

Član 26.

Veterinarsko-specijalistički zavod poslove iz člana 25. ovog zakona može da obavlja ako ima:

- 1) u stalnom radnom odnosu zaposleno najmanje pet diplomiranih veterinara sa licencom specijalista iz sledećih oblasti: epizootiologije, patološke morfologije, mikrobiologije sa imunologijom, reprodukcije životinja i higijene hrane životinjskog porekla;
- 2) odgovarajuće objekte, prostorije, opremu i uređaje.

Doktori nauka veterinarske medicine ili magistri mogu da se bave specijalističkim poslovima u oblastima iz stava 1. tačka 1) ovog člana ako im je glavni izborni predmet na postdiplomskim studijama, akademskim diplomskim i doktorskim studijama bio iz odgovarajuće oblasti specijalizacije.

Ministar bliže propisuje uslove u pogledu objekata, prostorija, opreme i uređaja iz stava 1. ovog člana.

Ministar utvrđuje ispunjenost uslova iz stava 1. ovog člana.

Laboratorija veterinarsko-specijalističkog zavoda mora da bude akreditovana od organizacije nadležne za akreditaciju.

2. Veterinarski institut

Član 27.

Veterinarski institut pored poslova koje u skladu sa ovim zakonom obavlja veterinarsko-specijalistički zavod može da obavlja i:

- 1) kliničko ispitivanje veterinarskih lekova i medicinskih sredstava, sredstava za dezinfekciju, dezinsekciju, deratizaciju i dezodoraciju, kao i kontrolu i praćenje efikasnosti i štetnosti veterinarskih lekova i sredstava za dezinfekciju, dezinsekciju, deratizaciju i dezodoraciju;
- 2) prati i sprovodi mere za povećanje plodnosti životinja i učestvuje u istraživanjima u oblasti reprodukcije životinja;
- 3) ispituje i prati ostatke štetnih materija kod životinja, proizvoda životinjskog porekla i hrane za životinje;
- 4) druge poslove za koje je registrovan u Registru privrednih subjekata.

Uslovi za obavljanje poslova veterinarskog instituta

Član 28.

Veterinarski institut poslove iz člana 27. ovog zakona može da obavlja ako ima:

- 1) u stalnom radnom odnosu zaposleno najmanje deset doktora nauka;
- 2) u stalnom radnom odnosu zaposleno najmanje pet diplomiranih veterinara sa licencom specijalista iz sledećih oblasti: epizootiologije, patološke morfologije, mikrobiologije sa imunologijom, reprodukcije životinja i higijene hrane životinjskog porekla;
- 3) odgovarajuće objekte, prostorije, opremu i uređaje.

Doktori nauka veterinarske medicine ili magistri veterinarske medicine mogu da se bave specijalističkim poslovima u oblastima iz stava 1. tačka 2) ovog člana ako im je glavni izborni predmet na postdiplomskim studijama, akademskim diplomskim i doktorskim studijama bio iz odgovarajuće oblasti specijalizacije.

Ministar bliže propisuje uslove u pogledu objekata, prostorija, opreme i uređaja iz stava 1. ovog člana.

Ministar utvrđuje ispunjenost uslova iz stava 1. ovog člana.

Laboratorija veterinarskog instituta mora da bude akreditovana od organizacije nadležne za akreditaciju.

3. Nacionalna referentna laboratorija za naročito opasne zarazne bolesti liste OIE

Član 29.

Nacionalna referentna laboratorija za naročito opasne zarazne bolesti sa liste OIE osniva se radi vršenja poslova dijagnostike bolesti.

Nacionalnu referentnu laboratoriju za naročito opasne zarazne bolesti sa liste OIE (u daljem tekstu: Nacionalna referentna laboratorija) osniva Vlada.

Nacionalna referentna laboratorija iz stava 2. ovog člana ima svojstvo pravnog lica i posluje po propisima o javnim službama.

Aktom o osnivanju Nacionalne referentne laboratorije utvrdiće se naročito: sedište Nacionalne referentne laboratorije, delatnost, upravljanje, način unutrašnje organizacije, sredstva za osnivanje, način obezbeđenja sredstava za vršenje delatnosti, način učešća osnivača u upravljanju i odlučivanju, uslovi i način izbora organa upravljanja, nadzor nad radom, lice koje će obavljati poslove privremenog poslovodnog organa, rok za donošenje statuta i imenovanje direktora.

4. Visokoškolske ustanove i visokoškolske jedinice, koje se bave obrazovanjem veterinara

Član 30.

U oblasti veterinarske delatnosti, a radi potrebe obrazovanja studenata, visokoškolske ustanove i visokoškolske jedinice, koje se bave obrazovanjem veterinara, obavljaju:

- 1) lečenje obolelih životinja, operativne i druge veterinarsko-medicinske intervencije na životnjama u okviru klinika;
- 2) obdukciju i patohistološki pregled životinja, organa i tkiva;
- 3) veterinarsko-medicinska veštačenja, ekspertize i mišljenja;
- 4) laboratorijske analize.

Za obavljanje poslova iz stava 1. tač. 2), 3) i 4) Ministarstvo može da zaključi ugovor sa visokoškolskim ustanovama i visokoškolskim jedinicama, koje se bave obrazovanjem veterinara.

Laboratorije visokoškolskih ustanova i visokoškolskih jedinica, koje se bave obrazovanjem veterinara, moraju da budu akreditovane od organizacije nadležne za akreditaciju.

V. VETERINARSKI RADNICI

1. Pripravnički staž i stručni ispit veterinarskih radnika

Član 31.

Veterinarski radnici su:

- 1) veterinari;
- 2) veterinarski tehničari.

Veterinar koji ima završen VII stepen stručne spreme i položen stručni ispit može da obavlja sve stručne poslove veterinarske delatnosti.

Veterinarski tehničar koji ima završen IV stepen stručne spreme i položen stručni ispit pomaže veterinarima u obavljanju veterinarske delatnosti i pod njihovim nadzorom obavlja poslove koje mu oni odrede.

Veterinarski tehničari ne mogu izvoditi hirurške zahvate, postavljati dijagnozu, propisivati način lečenja i samostalno raspolažati lekovima.

Veterinarski tehničari u posebnim okolnostima, uz saglasnost i pod nadzorom veterinara mogu da obavljaju određene hirurške zahvate (kastracija prasadi).

Član 32.

Zabranjeno je obavljanje veterinarske delatnosti od strane lica koja se, u smislu ovog zakona, ne smatraju veterinarskim radnicima.

Član 33.

Veterinari i veterinarski tehničari ne mogu samostalno obavljati poslove veterinarske delatnosti dok ne obave pripravnički staž i polože stručni ispit.

Pripravnički staž za veterinarne traje godinu dana, a za veterinarske tehničare šest meseci.

Veterinari i veterinarski tehničari po završenom pripravničkom stažu, dok ne polože stručni ispit, a najduže godinu dana, mogu obavljati određene poslove veterinarske delatnosti pod neposrednim nadzorom veterinarne.

Član 34.

Po isteku pripravničkog staža veterinar i veterinarski tehničari dužni su da polože stručni ispit u roku od jedne godine.

Stručni ispit veterinar i veterinarski tehničari polazu pred ispitnom komisijom koju obrazuje ministar.

Organizovanje i obavljanje polaganja stručnog ispita iz stava 1. ovog člana obavlja Ministarstvo.

Član 35.

Ministar propisuje program, organizaciju polaganja stručnog ispita, sastav i rad ispitne komisije, sadržaj stručnog ispita, obrazac zapisnika o polaganju stručnih ispita, obrazac uverenja o položenom stručnom ispitu i način polaganja stručnog ispita.

2. Neprekidno vršenje veterinarskih poslova

Član 36.

U hitnim i drugim neodložnim potrebama pružanja veterinarske pomoći i usluga odnosno radi obezbeđivanja neprekidnog pružanja zdravstvene zaštite i nege životinja, subjekti koji obavljaju veterinarsku delatnost dužni su da obezbede radno vreme zaposlenih duže od punog radnog vremena (dežurstvo, pripravnost) odnosno prekovremenih rad.

VI. VETERINARSKA KOMORA

1. Osnivanje

Član 37.

Radi zaštite i unapređenja stručnosti, očuvanja profesionalne etike, podizanja nivoa zdravstvene zaštite životinja, kao i zaštite profesionalnih interesa doktora veterinarske medicine odnosno diplomiranih veterinara, kao i radi ostvarivanja drugih ciljeva osniva se Veterinarska komora (u daljem tekstu: Komora), kao profesionalna organizacija, sa pravima i obavezama utvrđenim ovim zakonom i statutom Komore.

Komora ima svojstvo pravnog lica.

Članstvo u Komori obavezno je za lica iz stava 1. ovog člana.

2. Poslovi Komore

Član 38.

Komora obavlja sledeće poslove:

- 1) donosi Kodeks etike veterinarske struke i obezbeđuje njegovu primenu;
- 2) u skladu sa Kodeksom iz tačke 1) ovog člana, stara se o ugledu profesije, disciplini pri obavljanju veterinarske delatnosti i preduzima odgovarajuće mере u slučaju nepridržavanja etičkih normi;
- 3) izdaje, produžava, privremeno ili trajno oduzima licence veterinarima i o tome vodi evidenciju;
- 4) vodi evidenciju članova Komore;
- 5) izrađuje kriterijume i sprovodi postupak obnavljanja licence;
- 6) pruža informacije iz evidencije veterinarskih organizacija;
- 7) organizuje i učestvuje u organizovanju stručnih skupova;

- 8) predlaže cene veterinarskih usluga;
- 9) predlaže i po potrebi daje mišljenje o planovima i programima srednjoškolskog obrazovanja, osnovnih i specijalističkih studija u oblasti veterinarstva i daje mišljenje o potrebama za veterinarskim kadrovima;
- 10) učestvuje u pripremi propisa iz oblasti veterinarstva;
- 11) osniva i saziva Etički komitet koji razmatra i odlučuje o povredama Kodeksa etike veterinarske struke i vodi disciplinski postupak protiv veterinara sa licencom u skladu sa odredbama statuta;
- 12) obavlja i druge poslove predviđene statutom Komore.

Organizacija i način obavljanja poslova iz stava 1. ovog člana bliže se uređuje statutom i opštim aktima Komore.

Na statut i opšte akte Komore saglasnost daje Ministarstvo.

3. Organi Komore

Član 39.

Organi Komore su: skupština, upravni odbor, nadzorni odbor i predsednik.

Upravni odbor čine predsednik, potpredsednik, jedan predstavnik Ministarstva, jedan predstavnik javne veterinarske službe i tri predstavnika veterinarske organizacije.

Broj, sastav, delokrug i način izbora organa iz stava 1. ovog člana utvrđuju se statutom Komore.

4. Statut Komore

Član 40.

Komora donosi statut.

Statutom Komore bliže se uređuju:

- 1) delokrug Komore;
- 2) organi Komore i njihov delokrug rada;
- 3) način određivanja visine članarine i finansiranja rada Komore;
- 4) druga pitanja iz nadležnosti Komore.

5. Sredstva za rad Komore

Član 41.

Komora stiče sredstva za rad od članarine, naknade za izdavanje licenci, donacija, sponsorstva, poklona i drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Komora utvrđuje visinu članarine i naknade za izdavanje licence iz stava 1. ovog člana uz saglasnost ministra.

Nadzor nad zakonitošću rada Komore vrši Ministarstvo.

6. Licenca

Član 42.

Licencu za obavljanje veterinarske delatnosti može da stekne lice sa završenim studijama veterinarske medicine, položenim stručnim ispitom i sa stručnim rezultatima u obavljanju poslova veterinarske delatnosti, kao i preporukom dva člana Komore.

Period za koji se izdaje licenca

Član 43.

Licenca se izdaje za period od pet godina.

Troškove izdavanja licence iz stava 1. ovog člana snosi podnositac zahteva za izdavanje licence.

Izdavanje, produžavanje ili oduzimanje licence

Član 44.

Način izdavanja, produžavanja ili oduzimanje licence privremeno, odnosno trajno, Registr licenci, evidencije, kao i organi Komore koji odlučuju o izdavanju, produžavanju i oduzimanju licence bliže se uređuju statutom Komore.

Privremeno i trajno oduzimanje licence

Član 45.

Izdatu licencu Komora može rešenjem privremeno oduzeti za period koji odgovara težini prekršaja, a najduže devet meseci ako Etički komitet utvrdi povredu Kodeksa etike veterinarske struke.

Izdatu licencu Komora može rešenjem trajno oduzeti i brisati lice iz evidencije veterinara ako je tom licu licenca prethodno dva puta privremeno oduzeta u skladu sa odredbom stava 1. ovog člana.

Protiv rešenja iz člana 43. stav 1. ovog zakona i rešenja iz st. 1. i 2. ovog člana može se izjaviti žalba ministru.

VII. ZOOHIGIJENSKA SLUŽBA

Član 46.

Lokalna samouprava dužna je da na svojoj teritoriji organizuje zoohigijensku službu koja obavlja sledeće poslove:

- 1) hvata i zbrinjava napuštene životinje u prihvatilišta za životinje;
- 2) neškodljivo uklanja leševe životinja sa javnih površina i objekata za uzgoj, držanje, dresuru, izlaganje, održavanje takmičenja ili promet životinja;

3) transport ili organizovanje transporta leševa životinja sa javnih površina i objekata iz tačke 2) ovog člana do objekta za sakupljanje, preradu ili uništavanje otpada životinjskog porekla na način koji ne predstavlja rizik po druge životinje, ljude ili životnu sredinu.

Kada je životinja uginula pod okolnostima koje se ne smatraju uobičajenim, leš životinje može biti uklonjen samo po nalogu veterinarskog inspektora.

VIII. SAVET ZA VETERINARSTVO

Član 47.

Radi razmatranja stručnih pitanja u oblasti obavljanja veterinarske delatnosti ministar osniva Savet za veterinarstvo (u daljem tekstu: Savet) koji daje stručna mišljenja ministru o svim pitanjima vezanim za zaštitu i unapređenje zdravlja i dobrobiti životinja i javnog veterinarskog zdravstva.

Poslovi Saveta

Član 48.

Savet daje stručna mišljenja u vezi sa:

- 1) procenom analize rizika unošenja, pojave i širenja zaraznih bolesti i procena mogućih negativnih efekata po zdravlje životinja i ljudi;
- 2) Dugoročnom strategijom zdravstvene zaštite životinja;
- 3) Programom mera zdravstvene zaštite životinja;
- 4) predloženom listom naročito opasnih zaraznih bolesti životinja;
- 5) posebnim planovima i programima za sprečavanje pojave, širenja, suzbijanja i iskorenjivanja naročito opasnih zaraznih bolesti, enzootskih i egzotičnih bolesti;
- 6) veterinarsko-sanitarnim merama koje treba doneti ili izmeniti radi unapređenja veterinarskog javnog zdravstva;
- 7) obavljanjem drugih neophodnih zadataka u vezi sa zaštitom i unapređenjem zdravlja i dobrobiti životinja.

IX. ZAŠTITA ZDRAVLJA ŽIVOTINJA I LJUDI OD BOLESTI KOJE SE MOGU PRENETI SA ŽIVOTINJA NA LJUDE

1. Mere za sprečavanje pojave zaraznih bolesti životinja

Član 49.

Radi zaštite zdravlja životinja i ljudi od bolesti koje se mogu preneti sa životinja na ljude, kao i radi unapređenja poslova zdravstvene zaštite životinja donose se planski dokumenti.

Planski dokumenti iz stava 1. ovog člana jesu:

- 1) Dugoročna strategija zdravstvene zaštite životinja;

- 2) Program mera zdravstvene zaštite životinja;
- 3) posebni programi zdravstvene zaštite životinja.

Dugoročna strategija zdravstvene zaštite životinja

Član 50.

Dugoročnu strategiju zdravstvene zaštite životinja donosi Vlada za period od pet godina.

Dugoročnom strategijom iz stava 1. ovog člana, određuje se obim mera zdravstvene zaštite životinja i dijagnostika zaraznih bolesti, a radi zaštite životinja od zaraznih bolesti odnosno sprečavanja prenošenja zaraznih bolesti koje se sa životinja mogu preneti na ljude.

Dugoročnom strategijom iz stava 1. ovog člana utvrđuje se i obim potrebnih sredstava za njeno sprovođenje koja se obezbeđuju u budžetu Republike.

Program mera zdravstvene zaštite životinja

Član 51.

Radi sprečavanja pojave, ranog otkrivanja, širenja, praćenja, suzbijanja ili iskorenjivanja zaraznih bolesti ministar donosi Program mera zdravstvene zaštite životinja (u daljem tekstu: Program mera) najkasnije do kraja januara tekuće godine za koju se donosi.

Programom mera iz stava 1. ovog člana utvrđuju se konkretnе mere, rokovi, način sprovođenja tih mera, subjekti koji će ih sprovoditi, izvori i način obezbeđivanja i korišćenja sredstava, kao i način kontrole sprovođenja mera.

Obezbeđenje zaštite ljudi od zaraznih bolesti koje se mogu preneti sa životinja na ljude organizuje se i sprovodi u saradnji sa organima državne uprave, drugim organizacijama i ustanovama nadležnim za poslove zdravlja.

Posebni programi zdravstvene zaštite životinja

Član 52.

Posebni programi zdravstvene zaštite životinja donose se u slučaju pojave naročito opasnih zaraznih bolesti i egzotičnih bolesti, kao i kod sprečavanja širenja endemskih bolesti.

Ministar donosi posebne programe zdravstvene zaštite životinja iz stava 1. ovog člana.

Način ustupanja poslova iz Programa mera

Član 53.

Poslovi iz Programa mera, koji su utvrđeni kao poslovi od javnog interesa, ustupaju se pravnim licima putem konkursa koji raspisuje Ministarstvo i objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Konkurs se ne raspisuje za poslove:

- 1) koje obavlja Nacionalna laboratorija;
- 2) koje obavlja javna veterinarska ambulanta odnosno javna veterinarska stanica iz člana 15. ovog zakona;
- 3) koje obavlja veterinarska služba;
- 4) vakcinacije pasa i mačaka protiv besnila.

Konkurs iz stava 1. ovog člana sadrži:

- 1) vrste javnih poslova za koje se konkurs raspisuje;
- 2) period na koji se dodeljuju javni poslovi;
- 3) dokaz o ispunjenosti uslova u pogledu iskustva, rezultata i blagovremenosti u dosadašnjem obavljanju javnih poslova;
- 4) rok za donošenje i objavljivanje odluke o izboru pravnog lica;
- 5) način obaveštavanja o rezultatima konkursa.

Konkurs iz stava 1. ovog člana sprovodi Komisija koju obrazuje ministar.

Odluku o izboru pravnog lica za obavljanje javnih poslova donosi ministar.

Rezultati konkursa objavljaju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Ugovor o obavljanju poslova od javnog interesa

Član 54.

Na osnovu odluke o izboru, Ministarstvo sa pravnim licem kome je dodeljeno obavljanje javnih poslova zaključuje ugovor kojim se utvrđuju:

- 1) javni poslovi koji su predmet ugovora;
- 2) područje na kojem će se obavljati javni poslovi;
- 3) veterinari koji će obavljati određene javne poslove;
- 4) metode, način i postupak obavljanja javnih poslova;
- 5) međusobna prava, obaveze i odgovornosti;
- 6) radno vreme i način obezbeđenja neprekidne brige o zaštiti zdravlja životinja;
- 7) vreme za koje se zaključuje ugovor;
- 8) način finansiranja javnih poslova.

Obaveze vlasnika i držaoca životinja u vezi sa sprovođenjem Programa mera

Član 55.

Vlasnici i držaoci životinja dužni su da omoguće sprovođenje Programa mera.

O sprovedenim merama iz stava 1. ovog člana vlasnici i držaoci životinja dužni su da čuvaju dokaz najmanje dve godine.

Vakcinacija pasa i mačaka protiv besnila

Član 56.

Veterinarske stanice i veterinarske ambulante vrše vakcinaciju pasa i mačaka u skladu sa Programom mera i izdaju potvrdu o vakcinaciji protiv besnila vlasnicima odnosno držaocima pasa ili mačaka, i o tome vode evidenciju.

Vakcinisani psi moraju se trajno obeležiti u skladu sa posebnim propisom.

Ministar propisuje oblik i sadržinu potvrde o vakcinaciji protiv besnila iz stava 1. ovog člana, kao i sadržinu evidencije o vakcinisanim psima i mačkama.

Veterinarski lekovi i medicinska sredstva za upotrebu u veterini neophodni za sprovođenje Programa mera

Član 57.

Raspodelu veterinarskih lekova i medicinskih sredstava za sprovođenje vakcinacija i dijagnostičkih ispitivanja prema Programu mera vrši Ministarstvo.

Pravna lica koja sprovode Program mera dužna su da vode evidenciju o prijemu i upotrebi veterinarskih lekova i medicinskih sredstava za sprovođenje vakcinacije i dijagnostičkih ispitivanja iz stava 1. ovog člana i da izveštaj o upotrebljenim veterinarskim lekovima dostavljaju Ministarstvu.

Ministar propisuje sadržinu, oblik, način vođenja evidencije, kao i način i rokove za dostavljanje izveštaja iz stava 2. ovog člana.

Zarazne bolesti životinja koje se obavezno prijavljuju

Član 58.

Zarazne bolesti životinja koje se obavezno prijavljuju jesu bolesti visokog rizika za zdravlje životinja odnosno ljudi, i to:

- 1) enzootske bolesti životinja, ako se bolest pojavi ili raširi na teritoriji Republike;
- 2) egzotične bolesti, ako se bolest unese i raširi na teritoriji Republike.

Ministar propisuje listu zaraznih bolesti koje se obavezno prijavljuju, kao i način njihovog prijavljivanja.

Sprečavanje mera za sprečavanje pojave zaraznih bolesti

Član 59.

Radi zaštite zdravlja životinja i ljudi od bolesti koje se sa životinja mogu preneti na ljude sprovode se mere za sprečavanje pojave zaraznih bolesti, i to:

- 1) obavezne opšte preventivne mere koje sprovode vlasnici odnosno držaoci životinja;
- 2) posebne preventivne mere koje sprovode veterinarske organizacije.

Obavezne opšte preventivne mere obuhvataju mere sprečavanja unošenja uzročnika zaraznih bolesti u objekte za proizvodnju i promet iz člana 72. ovog zakona.

Posebne preventivne mere u zavisnosti od prirode bolesti i mogućeg rizika primenjuju se u objektima i obuhvataju vakcinaciju, zaštitu lekovima u profilaktičke svrhe, kao i preventivnu dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju.

Pored mera iz stava 1. ovog člana sprovode se i mere ranog otkrivanja i dijagnostike zaraznih bolesti koje se obavezno prijavljuju.

Rano otkrivanje i dijagnostika zaraznih bolesti

Član 60.

Mere ranog otkrivanja i dijagnostike zaraznih bolesti jesu:

- 1) stalni nadzor zdravstvenog stanja životinja koji obuhvata praćenje epizootiološke situacije i sprovođenje dijagnostičkih ispitivanja;
- 2) utvrđivanje uzroka uginuća ili oboljenja životinje, kada se sumnja da je uzrok oboljenja ili uginuća životinje zarazna bolest.

Ministar utvrđuje mere ranog otkrivanja i dijagnostike zarazne bolesti, kao i način njihovog sprovođenja.

Postupak u slučaju sumnje na zaraznu bolest

Član 61.

Smatra se da postoji sumnja na zaraznu bolest u slučaju pojave kliničkih simptoma koji ukazuju na nju, kada nastupi naglo uginuće životinja bez vidljivog uzroka ili ako se među životinjama iz istog objekta pojave uzastopno dva ili više slučajeva oboljenja sa istim ili sličnim znacima ili uginuća.

U slučaju sumnje na zaraznu bolest, vlasnik ili držalac životinje dužan je da:

- 1) odmah to prijavi veterinaru ili veterinarskom inspektoru;
- 2) onemogući drugim licima pristup životinji, krdu, stadu ili lešu uginule životinje do dolaska veterinara ili veterinarskog inspektora;
- 3) izoluje životinju ili leš životinje za koju se sumnja da je obolela;
- 4) čuva leš životinje za koju se sumnja da je uginula od zarazne bolesti dok ne dobije uputstvo od veterinara ili veterinarskog inspektora;
- 5) pruža informacije koje zatraži veterinar ili veterinarski inspektor;
- 6) omogući uzimanje potrebnog materijala radi ispitivanja.

Veterinar je dužan da prijavi veterinarskom inspektoru sumnju na pojavu zarazne bolesti.

Po prijavi na sumnju o pojavi zarazne bolesti veterinarski inspektor vrši epizootiološki uviđaj i o tome obaveštava Ministarstvo.

Član 62.

Ako veterinarski inspektor pri pregledu životinja pre i posle klanja posumnja na prisustvo zarazne bolesti ili otkrije zaraznu bolest dužan je da:

- 1) o tome obavesti Ministarstvo;
- 2) postupi u skladu sa posebnim propisom;
- 3) naloži pravnom licu odnosno preduzetniku preuzimanje neophodnih mera za sprečavanje širenja zarazne bolesti.

Dijagnostika zarazne bolesti

Član 63.

U slučaju sumnje na zaraznu bolest, veterinarska stanica i veterinarska ambulanta organizuje i uzima uzorke materijala za laboratorijsko ispitivanje i dostavlja ga ovlašćenoj laboratoriji na ispitivanje.

Organizovanje, uzimanje i slanje uzoraka materijala iz stava 1. ovog člana vrši se pod nadzorom veterinarskog inspektora.

Kada se na osnovu rezultata dijagnostičkih ispitivanja potvrdi prisustvo zarazne bolesti ministar određuje granicu zaraženog i ugroženog područja i mere za sprečavanje širenja, suzbijanja i iskorenjivanja zarazne bolesti.

Ministar propisuje način određivanja granice zaraženog i ugroženog područja, mere za sprečavanje širenja, suzbijanja i iskorenjivanja zarazne bolesti, način odjave i prijave zarazne bolesti, kao i način obaveštavanja o preduzetim merama i prestanak mera.

2. Mere za sprečavanje širenja, suzbijanje i iskorenjivanje zaraznih bolesti

Član 64.

Kada se na osnovu rezultata dijagnostičkih ispitivanja iz člana 63. stav 3. ovog zakona potvrdi prisustvo zarazne bolesti Ministarstvo nalaže mere koje su neophodne za sprečavanje širenja, suzbijanje i iskorenjivanje bolesti, i to:

- 1) izdvajanje zdravih od zaraženih životinja, posebno obeležavanje i vođenje evidencije tako obeleženih životinja;
- 2) zatvaranje obolelih životinja ili zatvaranje objekata u kojima je utvrđena zarazna bolest;
- 3) ograničavanje ili zabranu kretanja životinja;
- 4) zabranu klanja;
- 5) zabranu prometa životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje, pratećih predmeta i izlučevina iz zaraženih područja ili objekata;
- 6) klanje ili ubijanje, na stručan i human način, zaraženih životinja ili životinja za koje su sumnja da su zaražene;
- 7) oduzimanje i neškodljivo odlaganje leševa životinja koje su uginule ili koje su ubijene, kao i proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje, pratećih predmeta ili izlučevina koje nije moguće dekontaminirati čišćenjem i dezinfekcijom;
- 8) posebne veterinarsko-sanitarne kontrole u zaraženom i ugroženom području;
- 9) zabranu organizovanja sajmova, izložbi i drugog okupljanja životinja, prodaje hrane životinjskog porekla i hrane za životinje van poslovnog prostora, kao i rada stočnih pijaca;
- 10) zabranu ili ograničavanje prirodnog pripusta životinja, kao i prikupljanja, obrade, skladištenja i korišćenja sperme za veštačko osemenjavanje životinja, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija koji potiču iz zaraženog ili ugroženog područja;
- 11) vakcinaciju, dijagnostičko ispitivanje i lečenje životinja;
- 12) ograničavanja kretanja lica koja su bila u kontaktu sa zaraženim životnjama, sa životnjama za koje se sumnja da su zaražene, ili sa proizvodima životinjskog porekla, hranom životinjskog porekla, hranom za životinje, pratećim predmetima ili izlučevinama zaraženih životinja;

13) zatvaranje i zaprečavanje prilaza zaraženom području i postavljanje na takvim prilazima tabli sa upozorenjem o prisustvu zarazne bolesti i kontrolama koje se preduzimaju na takvim područjima;

14) dezinfekciju, dezinsekciju, deratizaciju i dezodoraciju objekata u kojima se drže zaražene životinje ili životinje za koje se sumnja da su zaražene, kao i pratećih predmeta koji su bili u kontaktu sa zaraženim životnjama ili životnjama za koje se sumnja da su zaražene, kao i mesta uginuća životinje;

15) dezinfekciju ljudi i vozila koji su bili u kontaktu sa zaraženim životnjama ili životnjama za koje se sumnja da su zaražene;

16) strogo držanje u zatvorenom prostoru pasa i mačaka čiji je vlasnik poznat i ubijanje na human način pasa i mačaka latalica;

17) angažovanje organa nadležnog za unutrašnje poslove i poslove odbrane, u skladu sa potrebama, u cilju pružanja pomoći Ministarstvu u primeni i sprovođenju mera za sprečavanje širenja, susbijanje i iskorenjivanje bolesti;

18) obaveštavanje nadležnih zdravstvenih ustanova o zaraznim bolestima životinja koje se sa životinja mogu preneti na ljude.

Ministar može da naloži i druge veterinarsko-sanitarne mere koje se odnose na sprečavanje pojave, otkrivanje, sprečavanje širenja, susbijanje i iskorenjivanje zarazne bolesti.

Mere iz stava 1. ovog člana mogu se narediti i ako postoji opasnost od pojave bolesti.

Vanredne veterinarsko-sanitarne mere

Član 65.

U slučaju pojave naročito opasne zarazne bolesti sa liste OIE, vanrednog stanja ili stanja neposredne ratne opasnosti, elementarne nepogode ili širenja epizootija Ministarstvo može da naredi subjektima u veterinarskoj delatnosti sprovođenje vanrednih veterinarsko-sanitarnih mera.

Član 66.

Ako postoji opasnost da se zarazna bolest proširi na teritoriji Republike, Ministarstvo može na ugroženom području narediti da se:

- 1) na određenim mestima (putevi, mostovi, skele i dr.) sprovodi kontrola prometa životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta;
- 2) na određenom području zabrani ili ograniči dovoz životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta;
- 3) sprovodi dezinfekcija fizičkih lica i prevoznih sredstava.

Član 67.

U slučajevima iz člana 65. ovog zakona, na predlog Ministarstva, Vlada preduzima mere koje se odnose na:

- 1) mobilizaciju veterinara i građana za sprovođenje propisanih mera zdravstvene zaštite životinja;
- 2) mobilizaciju opreme, lekova i prevoznih sredstava u skladu sa posebnim propisima i privremenou upotrebu zemljišta i zgrada radi sprovođenja propisanih mera zdravstvene zaštite životinja;
- 3) korišćenje zemljišta i objekata u svrhu neškodljivog uklanjanja leševa ubijenih ili uginulih životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta i drugog zaraženog materijala zakopavanjem, spaljivanjem ili na neki drugi način;
- 4) određivanje posebnih zadataka svim subjektima koji obavljaju veterinarsku delatnost, a po potrebi i drugim pravnim licima i državnim organima radi sprovođenja propisanih mera zdravstvene zaštite životinja.

Član 68.

Zarazna bolest je prestala kad od ozdravljenja, uginuća ili ubijanja poslednje obolele životinje i posle izvršene završne dezinfekcije protekne najduži period inkubacije za tu zaraznu bolest, osim u slučajevima kada je preporukama OIE drugačije određeno.

Naknada štete

Član 69.

Vlasnici životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta imaju pravo na naknadu štete za:

- 1) životinje koje su ubijene u dijagnostičke svrhe;
- 2) životinje koje su uginule neposredno pre prijave i tokom trajanja bolesti, ako je vlasnik ili držalac životinje ispunio obaveze iz člana 61. stav 2. ovog zakona;
- 3) životinje koje su ubijene u cilju suzbijanja zarazne bolesti;

- 4) proizvode životinjskog porekla i hranu životinjskog porekla oduzete i uništene u cilju suzbijanja zarazne bolesti;
- 5) hranu za životinje oduzetu i uništenu u cilju suzbijanja zarazne bolesti;
- 6) prateće predmete koji ne mogu da se dekontaminiraju;
- 7) objekte, opremu i prateće predmete oštećene ili uništene zbog primene naloženih veterinarsko-sanitarnih mera za suzbijanje i iskorenjivanje zarazne bolesti.

Član 70.

Vlasnik životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta nema pravo na naknadu štete iz člana 69. ovog zakona ako:

- 1) nema uverenje o zdravstvenom stanju životinje izdato u skladu sa ovim zakonom;
- 2) uvodi životinje u zapat bez uverenja o zdravstvenom stanju životinje;
- 3) namerno ili zbog grube nepažnje, nije odmah prijavio postojanje zarazne bolesti ili postojanje sumnje na zaraznu bolest u skladu sa odredbom člana 61. stav 2. ovog zakona;
- 4) nije izvršio obaveznu preventivnu vakcinaciju i dijagnostička i druga ispitivanja po Programu mera i u utvrđenom roku;
- 5) nije sproveo druge propisane mere, uključujući i zabranu kretanja radi sprečavanja pojave i širenja zarazne bolesti;
- 6) uginuće nije nastupilo kao posledica zarazne bolesti;
- 7) uginuće ili klanje životinje nije posledica mera koje je odredio veterinarski inspektor;
- 8) je do pojave bolesti došlo za vreme uvoza životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta ili za vreme sprovođenja procedura propisanih u vezi sa carinjenjem životinja u međunarodnom prometu (tokom trajanja karantina nakon ulaska u zemlju).

Visina naknade štete

Član 71.

Visina naknade štete iz člana 69. ovog zakona utvrđuje se na osnovu tržišne vrednosti koju bi ubijena, zaklana ili uginula životinja ili oštećeni ili uništeni proizvodi životinjskog porekla, hrana životinjskog porekla, hrana za životinje, prateći predmeti, objekti i oprema, imali u trenutku ubijanja, klanja, uginuća, oštećenja ili uništenja.

Utvrđivanje tržišne vrednosti životinja odnosno proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje, pratećih predmeta, objekata i opreme vrši se na osnovu nalaza i mišljenja komisije koju obrazuje ministar.

Vlasnik životinje odnosno proizvoda životinskog porekla, hrane životinskog porekla, hrane za životinje, pratećih predmeta, objekata i opreme za koje se nadoknađuje šteta, podnosi zahtev za naknadu štete Ministarstvu.

Zahtev se podnosi u roku od 30 dana od dana uručenja zapisnika o utvrđivanju visine štete.

Rešenje o naknadi štete donosi ministar.

Protiv rešenja iz stava 5. ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

X. OBJEKTI U KOJIMA SE OBAVLJA VETERINARSKA DELATNOST

1. Vrsta objekata

Član 72.

Objekti, u zavisnosti od vrste delatnosti koja se u njima obavlja, mogu biti:

- 1) za uzgoj, držanje i promet životinja;
- 2) za klanje životinja;
- 3) za proizvodnju i promet hrane životinskog porekla, osim objekata za prodaju na malo hrane životinskog porekla;
- 4) za proizvodnju i promet proizvoda životinskog porekla;
- 5) za proizvodnju i promet hrane za životinje, osim objekata za prodaju na malo hrane za životinje;
- 6) centri za reprodukciju životinja;
- 7) za proizvodnju i promet sredstava za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju;
- 8) za sakupljanje, preradu i uništavanje otpadaka.

Uzgoj, držanje i promet životinja; klanje životinja čije je meso namenjeno za javnu potrošnju i za izvoz, klanje životinja iz uvoza; proizvodnja i promet hrane životinskog porekla; proizvodnja i promet proizvoda životinskog porekla; proizvodnja i promet hrane za životinje; proizvodnja i promet semena za veštačko osemenjavanje, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija; proizvodnja i promet sredstava za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju; sakupljanje, prerada i uništavanje otpada mogu se obavljati samo u objektima koji u pogledu izgradnje, opreme, veterinarsko-sanitarnih i drugih uslova, a u zavisnosti od vrste delatnosti koja se u njima obavlja, ispunjavaju propisane uslove.

2. Upis i brisanje iz Registra objekata

Član 73.

Objekti iz člana 72. ovog zakona na osnovu zahteva podnetog Ministarstvu i rešenja ministra o ispunjenosti veterinarsko-sanitarnih uslova upisuju se u Registar objekata i dodeljuje im se veterinarski kontrolni broj.

Član 74.

Podaci iz Registra objekata su javni.

Ministar bliže propisuje sadržinu i način vođenja Registra objekata.

Član 75.

Objekti iz člana 72. ovog zakona se brišu iz Registra objekata na osnovu odluke o prestanku obavljanja delatnosti iz člana 72. stav 2. ovog zakona ili ako prestanu da ispunjavaju utvrđene veterinarsko-sanitarne uslove.

3. Izgradnja i rekonstrukcija objekata

Član 76.

Izgradnja odnosno rekonstrukcija objekata iz člana 72. ovog zakona vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja i rekonstrukcija objekata i ovim zakonom.

Izgradnja odnosno rekonstrukcija objekata iz člana 72. ovog zakona, mora biti u skladu sa veterinarsko-sanitarnim uslovima koji se odnose na pojedine vrste tih objekata.

Ministar bliže propisuje veterinarsko-sanitarne uslove iz stava 2. ovog člana.

Član 77.

Zahtev za utvrđivanje ispunjenosti veterinarsko-sanitarnih uslova za objekte iz člana 72. ovog zakona podnosi se Ministarstvu.

Ministar obrazuje komisiju koja vrši pregled objekta.

Ministar donosi rešenje o ispunjenosti veterinarsko-sanitarnih uslova za objekte iz člana 72. ovog zakona na osnovu mišljenja komisije iz stava 2. ovog člana.

U slučaju da objekat ne ispunjava veterinarsko-sanitarne uslove, ministar donosi rešenje o privremenoj zabrani rada objekta i određuje rok za otklanjanje nedostataka.

Period na koji se privremena zabrana odnosi ne može biti duži od tri meseca.

Ako objekat iz stava 4. ovog člana ne otkloni nedostatke u utvrđenom roku ministar donosi rešenje o trajnoj zabrani rada takvog objekta.

4. Izvozni objekti

Član 78.

Objekti iz člana 72. ovog zakona mogu da se registruju za izvoz ako ispunjavaju propisane veterinarsko-sanitarne uslove i dodeljuje im se izvozni kontrolni broj.

Objekti iz stava 1. ovog člana koji ispunjavaju veterinarsko-sanitarne uslove upisuju se u Registar izvoznih objekata.

Ministar bliže propisuje način i postupak za dobijanje izvoznog kontrolnog broja, kao i sadržinu i način vodenja Registra izvoznih objekata.

Član 79.

Zabranjen je izvoz životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla i hrane za životinje iz objekta koji nije registrovan za izvoz.

Član 80.

Troškove pregleda koje vrši komisija iz člana 77. ovog zakona snosi podnositelj zahteva.

Visinu troškova iz stava 1. ovog člana određuje ministar.

5. Veterinarsko-sanitarna kontrola za potrebe Vojske Srbije i Crne Gore

Član 81.

Veterinarsko-sanitarne preglede i kontrolu u proizvodnji i prometu životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i otpadaka životinjskog porekla koju vrše nadležni veterinarski organi Vojske Srbije i Crne Gore na teritoriji Republike obavljaju se u skladu sa ovim zakonom.

6. HACCP program

Član 82.

Pravno lice i preduzetnik koji obavlja delatnost klanja životinja, proizvodnju i promet hrane životinjskog porekla, hrane za životinje, kao i sakupljanje, preradu i uništavanje otpadaka životinjskog porekla dužan je da ima Sistem za osiguranje bezbednosti proizvoda koji je uveden i koji se održava na principima dobre proizvođačke i higijenske prakse i analize opasnosti i kritičnih kontrolnih tačaka u proizvodnji (HACCP program).

Za sprovođenje programa iz stava 1. ovog člana pravno lice i preduzetnik mora da ima u stalnom radnom odnosu odgovorno lice.

7. Program za praćenje rezidua kod životinja i proizvoda životinjskog porekla

Član 83.

Ministarstvo donosi Program sistematskog praćenja rezidua farmakoloških, hormonskih i drugih štetnih materija kod životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla i hrane za životinje.

Ministar donosi plan uzimanja uzoraka koji sadrži vrstu i broj uzoraka, način uzimanja i ispitivanja uzoraka životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla i hrane za životinje, objekte iz kojih se uzima uzorak, dinamiku uzimanja uzoraka, kao i mere koje se preduzimaju kada se ustanovi da je količina rezidua i drugih štetnih materija veća od maksimalno dozvoljene.

Sredstva za sprovođenje Programa sistematskog praćenja rezidua iz stava 1. ovog člana obezbeđuju se u budžetu Republike.

8. Vrste delatnosti

1) Uzgoj, držanje i promet životinja

Obeležavanje i evidencija životinja

Član 84.

Goveda, svinje, ovce i koze na teritoriji Republike moraju da budu obeležene i evidentirane, kao i pri uvozu, ako nisu namenjene za neposredno klanje, a podaci o njihovom obeležavanju i kretanju unose se u Centralnu bazu podataka o obeležavanju životinja (u daljem tekstu: Centralna baza).

Obeležavanje goveda, svinja, ovaca i koza vrše veterinarske ambulante, veterinarske stanice i veterinarske službe ovlašćene za obeležavanje od strane Ministarstva (u daljem tekstu: ovlašćeni obeleživač).

Ministar može da propiše obavezu obeležavanja i evidentiranja i drugih vrsta životinja.

Ministar bliže propisuje način obeležavanja i evidencije životinja iz st. 1. i 3. ovog člana.

Centralna baza

Član 85.

Centralnu bazu vodi Ministarstvo.

U Centralnu bazu upisuju se podaci o:

- 1) gazdinstvima na kojima se nalaze, čuvaju ili prodaju goveda, svinje, ovce i koze;
- 2) ušnim markicama odnosno drugim propisanim sredstvima za identifikaciju goveda, svinja, ovaca i koza;
- 3) obeleženim govedima, svinjama, ovcama i kozama;
- 4) izdatim i poništenim pasošima obeleženih goveda;
- 5) naručenim i utrošenim ušnim markicama, mikročipovima ili drugim sredstvima za identifikaciju;
- 6) poništenim i izdatim duplikatima ušnih markica;
- 7) ovlašćenom obeleživaču;
- 8) uvezenim govedima, svinjama, ovcama i kozama.

Ministar bliže propisuje sadržinu i način vođenja Centralne baze.

Uvid u Centralnu bazu

Član 86.

Uvid u Centralnu bazu ima:

- 1) ovlašćeni obeleživač;
- 2) veterinarski inspektor.

Ministarstvo može odobriti uvid u Centralnu bazu i drugim korisnicima na njihov zahtev.

Pasoš

Član 87.

Za svako obeleženo goveče, u skladu sa ovim zakonom, Ministarstvo izdaje pasoš u roku od 14 dana od dana unošenja podataka u Centralnu bazu.

Pasoš iz stava 1. ovog člana sadrži: identifikacioni broj, datum rođenja, pol, rasu i boju dlake, identifikacioni broj majke, identifikacioni broj imanja na kojem je rođena, identifikacione brojeve svih imanja na kojima je boravila, datum svake promene imanja, potpis vlasnika odnosno držaoca, potpis i pečat ovlašćenog veterinara, datum izdavanja, serijski broj i dr.

U slučaju da je goveče uvezeno iz zemalja Evropske unije izdaje se novi pasoš u roku od 14 dana od dana unošenja podataka u Centralnu bazu, a po zahtevu zemlje izvoznice originalni pasoši se vraćaju.

Član 88.

Svako kretanje govečeta od strane ovlašćenog obeleživača upisuje se u pasoš koji prati životinju.

Član 89.

Ako je goveče upućeno na klanicu, veterinarski inspektor je dužan posle klanja da pasoš zajedno sa ušnim markicama vrati Centralnoj bazi.

U slučaju uginuća govečeta vlasnik ili držalac posle obaveštavanja ovlašćenog obeleživača i njegovog dolaska dužan je da mu predala pasoš koji se zajedno sa ušnim markicama dostavlja Centralnoj bazi.

Pasoši iz st. 1. i 2. ovog člana uništavaju se pod kontrolom Ministarstva.

Član 90.

Ovlašćeni obeleživač je dužan da u pasoš unese podatke o prispeću govečeta na gazdinstvo.

Član 91.

U slučaju oštećenja ili nestanka pasoša, vlasnik odnosno držalac je dužan da o tome obavesti ovlašćenog obeleživača u roku od sedam dana od dana oštećenja ili nestanka pasoša, radi izdavanja novog pasoša.

Novi pasoš nosi oznaku "duplikat" i sadrži sve podatke iz člana 87. stav 2. ovog zakona.

Član 92.

Troškove obeležavanja i evidentiranja životinja snosi vlasnik odnosno držalac životinje.

Visinu troškova iz stava 1. ovog člana utvrđuje Vlada.

Promet životinja

Član 93.

Životinja može da se stavi u promet ako je obeležena i ako potiče iz objekata ili gazdinstava registrovanih u Centralnoj bazi.

Životinju u prometu mora da prati uverenje o zdravstvenom stanju životinje izdato od strane veterinarske stanice, veterinarske ambulante, javne veterinarske stanice, javne veterinarske ambulante odnosno veterinarske službe koja je sprovedla Program mera, na osnovu dokaza o izvršenim preventivnim merama i dijagnostičkim ispitivanjima.

Uverenje iz stava 2. ovog člana neće se izdati ako je utvrđeno da u mestu porekla životinje postoji zarazna bolest koja se može preneti tom vrstom životinje.

Subjekti iz stava 2. ovog člana dužni su da vode evidenciju o izdatim uverenjima o zdravstvenom stanju životinja.

Uverenje o zdravstvenom stanju životinje važi deset dana, a za pčelinje zajednice tri meseca od dana izdavanja odnosno od dana produženja njegovog važenja.

Važenje uverenja o zdravstvenom stanju životinje može da se produži najduže jednu godinu od dana izdavanja uverenja. Važenje uverenja produžava se na poleđini uverenja.

Za izdavanje i produženje uverenja o zdravstvenom stanju životinje plaća se naknada iz člana 140. stav 1. tačka 1) ovog zakona.

Svaki novi vlasnik je obavezan da odmah za kupljenu životinju izvrši prenos uverenja o zdravstvenom stanju životinje na svoje ime, bez naplate naknade.

O izdatim i produženim uverenjima i o prenosu uverenja o zdravstvenom stanju životinje vodi se posebna evidencija.

Ministar propisuje način vođenja evidencije i obrazac uverenja o zdravstvenom stanju životinje, kao i obrazac potvrde o zdravstvenom stanju životinje u prometu.

Član 94.

Na osnovu izvršenog ispitivanja i utvrđivanja zdravstvenog stanja životinje veterinarski inspektor izdaje uverenje o statusu gazdinstva slobodnog od određene zarazne bolesti.

Ministar propisuje način utvrđivanja statusa gazdinstva iz stava 1. ovog člana i obrazac uverenja.

Član 95.

Utovar, pretovar i istovar pošiljke životinja i otpadaka životinskog porekla koja se otprema prevoznim sredstvima podleže obaveznom veterinarsko-sanitarnom pregledu.

Utovar, pretovar i istovar hrane životinskog porekla, osim konzervi i hrane za životinje koja se otprema prevoznim sredstvima van epizootiološke jedinice, podleže obaveznom veterinarsko-sanitarnom pregledu.

Posle izvršenog veterinarsko-sanitarnog pregleda pošiljke iz st. 1. i 2. ovog člana izdaje se potvrda o zdravstvenom stanju pošiljke.

Ministar bliže propisuje način utovara, pretovara i istovara pošiljke iz st. 1. i 2. ovog člana.

Član 96.

Prevoz životinja vrši se vozilima koja ispunjavaju tehničke i higijenske uslove i koja su evidentirana u Ministarstvu, a vozila kojima se vrši prevoz životinja u okviru iste epizootiološke jedinice se ne evidentiraju.

Prevoznici životinja dužni su da na zahtev veterinarskog inspektora stave na uvid uverenje o zdravstvenom stanju životinje, kao i potvrdu o zdravstvenom stanju životinje u prometu.

Tokom prevoza životinje, utovar, pretovar i istovar životinje može da se obavlja samo u objektu koji ispunjava veterinarsko-sanitarne uslove za tu vrstu objekta.

Ministar bliže propisuje tehničke i higijenske uslove koje moraju da ispunjavaju vozila iz stava 1. ovog člana, način njihovog evidentiranja, kao i veterinarsko-sanitarne uslove za objekte iz stava 3. ovog člana.

Član 97.

Prodaja životinja vrši se na stočnim pijacama i otkupnim mestima koji moraju da ispunjavaju veterinarsko-sanitarne uslove predviđene za tu vrstu objekata.

Zabranjena je organizovana prodaja životinja izvan registrovanog objekta.

Karantin

Član 98.

Životinje koje se nabavljaju u zemlji mogu da se smeste u objekte za uzgoj i držanje posle izvršenog veterinarsko-sanitarnog pregleda, osim ako ministar ne naredi da se takve životinje smeste u karantin radi sprovođenja dijagnostičkog ispitivanja i vakcinacije.

Životinje u unutrašnjem prometu moraju da se smeste u karantin radi ispitivanja ili upute na klanje ako:

- 1) životinja nije obeležena i za nju nije izdat pasoš;
- 2) držalač životinje nema uverenje o zdravstvenom stanju životinje ili je uverenje nevažeće (zbog isteka roka, nepotpunih podataka ili drugih nedostataka);
- 3) za pošiljku životinje ne postoji potvrda o njenom zdravstvenom stanju;
- 4) postoji sumnja ili je utvrđeno da životinja boluje od zarazne bolesti;
- 5) životinja potiče iz zaraženog ili ugroženog područja;
- 6) nije moguće utvrditi poreklo životinje.

Karantin iz stava 1. ovog člana mora da ispunjava sledeće uslove:

- 1) da je van naselja;
- 2) da je ograđen;
- 3) da ima osnovne uslove za smeštaj i ishranu životinja odnosno za smeštaj osoblja zaposlenog u karantinu.

Karantin iz stava 1. ovog člana obezbeđuje opština, a za potrebe više opština koje su teritorijalno povezane, može se formirati karantin u jednoj od njih u skladu sa posebnim uslovima koje propiše ministar.

Troškove karantina snosi držalač životinja u slučajevima iz stava 2. tač. 1), 2) i 3) ovog člana, a u slučajevima iz stava 2. tač. 4), 5) i 6) ovog člana, troškove karantina snosi Ministarstvo.

Član 99.

Ako na pojedinim područjima Republike ne postoji karantin, Vlada osniva karantin kao javnu službu.

Karantin iz stava 1. ovog člana posluje po propisima o javnim službama.

Uslovi za osnivanje i rad objekta za držanje životinja iz člana 72. ovog zakona primenjuju se i na karantin iz stava 1. ovog člana.

Aktom o osnivanju javne službe iz stava 1. ovog člana utvrđuje se područje za koje će se osnovati karantin, sredstva za osnivanje i rad i dr.

Dozvola za okupljanje životinja

Član 100.

Organizovanje izložbi životinja, takmičenje životinja i priredbi sa putujućim životnjama (cirkusi, sajmovi, putujući zoološki vrtovi, i sl.), kao i organizovanje prodaje životinja, proizvoda životinskog porekla, hrane životinskog porekla i hrane za životinje van određenog poslovног prostora vrši se na osnovu dozvole koju izdaje Ministarstvo.

Dozvola iz stava 1. ovog člana mora biti vidno istaknuta prilikom obavljanja aktivnosti iz stava 1. ovog člana.

Dozvola se izdaje za period važenja od 30 dana.

Ministar propisuje oblik i sadržinu dozvole iz stava 1. ovog člana.

Troškove izdavanja dozvole snosi podnositelj zahteva.

2) Klanje životinja u registrovanim klanicama

Član 101.

Klanje kopitara, živine i kunića može da se obavlja samo u registrovanim klanicama, a papkara u registrovanim klanicama koje imaju odvojene linije klanja za pojedine vrste papkara.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, klanje papkara i kopitara u slučaju prinudnog klanja može da se obavlja i izvan registrovane klanice.

Izvan registrovane klanice može da se obavlja i klanje svinja, ovaca, koza, živine i kunića ako su namenjeni za upotrebu u domaćinstvu.

***Veterinarsko-sanitarna kontrola životinja pre klanja,
za vreme i posle klanja***

Član 102.

Životinje pre klanja, za vreme i posle klanja podležu veterinarsko-sanitarnoj kontroli ako su njihovi proizvodi namenjeni za javnu potrošnju, osim u slučaju prinudnog klanja.

Prinudno klanje životinja vrši se na osnovu naloga veterinara koji o izdatim nalozima vodi evidenciju.

Prinudno zaklane životinje podležu posle klanja veterinarsko-sanitarnoj kontroli bez obzira da li su njihovi proizvodi namenjeni za ishranu ljudi ili za ishranu životinja.

U slučaju klanja svinja, kao i divljih svinja obavezan je trihinoskopski pregled, ako se koriste u domaćinstvu .

Izuzetno od odredbe iz stava 1. ovog člana, veterinarsko-sanitarna kontrola divljači vrši se posle hvatanja ili odstrela bez obzira da li su njihovi proizvodi namenjeni za ishranu ljudi ili za ishranu životinja.

U slučaju da u klanici nije obezbeđeno stalno prisustvo veterinarskog inspektora, način i postupak klanja u tim klanicama bliže propisuje ministar.

Ministar propisuje način vršenja veterinarsko-sanitarnog pregleda, kao i način vođenja evidencije o izdatim nalozima iz stava 2. ovog člana.

Vođenje evidencije u klanicama

Član 103.

Radi sprečavanja širenja zaraznih bolesti životinja i proizvodnje bezbedne hrane životinjskog porekla klanica je dužna da vodi evidenciju o podacima koji se odnose na kupovinu životinja, klanje životinja, promet proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, otpadaka životinjskog porekla i dr.

Podaci iz stava 1. ovog člana čuvaju se tri godine i stavljuju na uvid veterinarskom inspektoru na njegov zahtev.

Ministar bliže propisuje oblik i sadržinu evidencije iz stava 1. ovog člana.

Veterinarsko-sanitarna kontrola divljači

Član 104.

Pravna lica koja se bave lovstvom i lovačka društva dužna su da privremeno skladište divljač i leševe divljači radi sprovođenja veterinarsko-sanitarne kontrole divljači posle hvatanja ili odstrela.

Pravna lica i lovačka društva iz stava 1. ovog člana dužna su da obezbede veterinarsko-sanitarnu kontrolu uskladištenih životinja i leševa životinja.

Posle veterinarsko-sanitarne kontrole ako je divljač bezbedna za ishranu ljudi obeležava se žigom ili se izdaje potvrda o bezbednosti za ishranu ljudi.

Ministar propisuje oblik i sadržinu žiga odnosno potvrde.

3) Proizvodnja i promet hrane životinjskog porekla

Promet hrane životinjskog porekla

Član 105.

Hrana životinjskog porekla podleže veterinarsko-sanitarnoj kontroli u proizvodnji i prometu.

Zabranjena je prodaja hrane životinjskog porekla van prodajnog mesta.

Veterinarsko-sanitarna kontrola hrane životinjskog porekla

Član 106.

Sva hrana životinjskog porekla u prometu mora biti na propisan način obeležena.

Sva hrana životinjskog porekla proizvedena ili prerađena u skladu sa ovim zakonom obeležava se žigom ili se izdaje potvrda sa brojem pod kojim je objekat upisan u Registar objekata.

Ministar propisuje oblik i sadržinu žiga, kao i način i postupak obeležavanja hrane životinjskog porekla.

Hrana životinjskog porekla koja nije bezbedna za ishranu ljudi

Član 107.

Zabranjeno je stavlјati u promet hranu životinjskog porekla koja nije bezbedna za ishranu ljudi.

Kada se veterinarsko-sanitarnom kontrolom utvrdi da hrana životinjskog porekla nije bezbedna za ishranu ljudi naređuju se uništavanje ili propisno osposobljavanje hrane životinjskog porekla za druge namene.

Proizvodnja i promet mleka i proizvoda od mleka

Član 108.

Preduzetnik odnosno fizičko lice koje proizvodi mleko i proizvode od mleka u domaćinstvu koji su namenjeni za javnu potrošnju odnosno koji se prodaju na pijacama, može da obavlja proizvodnju samo u objektima koji ispunjavaju veterinarsko-sanitarne uslove.

4) Proizvodi životinjskog porekla za upotrebu u poljoprivredi, industriji, farmaciji ili hirurgiji

Promet životinjskih koža

Član 109.

Zabranjeno je vršiti promet koža bez prethodnog pregleda na bedrenicu, ako kože potiču od životinja koje su zaklane bez izvršenog veterinarsko-sanitarnog pregleda ili ako potiču od uginulih životinja.

Pravno lice odnosno preduzetnik koji se bavi prometom ili preradom kože dužno je da vodi evidenciju o poreklu otkupljenih koža i čuva je tri godine.

Kože u prometu iz stava 2. ovog člana moraju biti vidno obeležene rednim brojem evidencije.

Pravno lice odnosno preduzetnik koji se bavi prometom ili preradom životinjskih koža dužno je da dostavi ovlašćenoj laboratoriji uzorku koža iz stava 1. ovog člana radi njihovog pregleda na bedrenicu.

Kože koje nisu pregledane na bedrenicu moraju biti uskladištene odvojeno od drugih životinjskih koža.

Ministar bliže propisuje oblik i sadržinu evidencije iz stava 2. ovog člana.

5) Proizvodnja i promet hrane za životinje

Objekti za proizvodnju hrane za životinje

Član 110.

U objektima za proizvodnju i promet hrane za životinje vodi se i čuva evidencija o vrsti i količini sirovine za proizvodnju hrane za životinje, kao i o vrsti i količini proizvedene hrane za životinje.

Objekat koji služi za proizvodnju i promet hrane za životinje u kojem se koristi mesno, mesno-koštano i koštano brašno ili masti od preživara mora da ispunjava uslove kojima se sprečava unakrsno zagađenje hrane namenjene preživarima i umanjuje rizik od nemernog mešanja takvih proizvoda sa hranom za preživare.

Uslovi iz stava 2. ovog člana ne odnose se na objekte za promet hrane za životinje koja nije namenjena za ishranu preživara.

Ministar propisuje bliže uslove za objekte u kojima se proizvodi hrana za životinje, kao i oblik i sadržinu evidencije iz stava 1. ovog člana.

Član 111.

Hrana za životinje u proizvodnji i prometu podleže veterinarsko-sanitarnoj kontroli.

Zabranjena je proizvodnja, promet i upotreba hrane za životinje u ishrani preživara koja sadrži proteine i masti životinjskog porekla izuzev mleka i proizvoda od mleka.

Zabranjena je proizvodnja, promet i upotreba hrane životinjskog porekla koja sadrži patogene bakterije, gljivice i njihove proizvode - metabolite u količinama većim od dopuštenih, kao i hormone, antibiotike, pesticide, soli teških metala, radioaktivne materije i druge materije štetne za zdravlje životinja i ljudi.

Za ishranu životinja može da se stavi u promet samo so koja je jodirana.

6) Proizvodnja, skladištenje, promet i korišćenje reproduktivnog materijala

Registracija centara za reprodukciju životinja

Član 112.

Proizvodnja, skladištenje i promet reproduktivnog materijala obavlja se u centrima za reprodukciju životinja.

Centri za reprodukciju životinja dužni su da vode evidenciju o proizvodnji, skladištenju i stavljanju u promet reproduktivnog materijala koja se čuva pet godina.

Centri za reprodukciju životinja vrše promet reproduktivnog materijala pravnim licima koja su registrovana za obavljanje poslova osemenjavanja životinja u skladu sa ovim zakonom.

Praćenje zdravstvenog stanja i reproduktivne sposobnosti životinja za reprodukciju

Član 113.

Centri za reprodukciju životinja vrše sistematsko praćenje zdravstvenog stanja i reproduktivne sposobnosti životinja i proizведенog reproduktivnog materijala radi sprečavanja pojave i širenja zaraznih bolesti životinja i očuvanja njihove reproduktivne sposobnosti.

Centri za reprodukciju životinja dužni su da vode evidenciju o rezultatima sistematskog praćenja iz stava 1. ovog člana.

Ministar propisuje postupak sistematskog praćenja i način vođenja evidencije iz st. 1. i 2. ovog člana.

Sumnja ili otkrivanje zarazne bolesti životinja za reprodukciju

Član 114.

Životinje za reprodukciju, uzorci semena, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija ispituju se u ovlašćenoj laboratoriji.

Centri za reprodukciju životinja dužni su da obaveštavaju Ministarstvo o svakoj sumnji ili pojavi zarazne bolesti životinja za reprodukciju koja se može preneti reproduktivnim materijalom i/ili izazvati trajnu reproduktivnu smetnju.

Promet reproduktivnog materijala

Član 115.

Zabranjen je promet, uvoz ili izvoz semena za veštačko osemenjavanje, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija koji sadrže uzročnike bolesti životinja ili veći broj bakterija od dozvoljenog ili koji svojim biohemiskim, biofizičkim i morfološkim svojstvima ne ispunjavaju uslove za reprodukciju.

7. Proizvodi za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju

Član 116.

Dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju mogu da obavljaju privredno društvo odnosno drugo pravno lice i preduzetnik ako u pogledu odgovarajućih stručnih radnika, opreme i sredstava ispunjavaju uslove, koje bliže propisuje ministar.

Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija obavlja se u svim objektima, prostorima, prevoznim sredstvima, na opremi i predmetima koji podležu nadzoru veterinarske inspekcije, kao i na pašnjacima i drugim površinama gde životinje povremeno ili stalno borave ili se kreću.

Sredstva za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju moraju da se koriste na način kojim se obezbeđuje zaštita životne sredine.

8. Sakupljanje, prerada i uništavanje leševa životinja i drugih otpadaka životinjskog porekla

Član 117.

Leševi životinja i drugi otpaci životinjskog porekla moraju se sakupljati, preraditi ili uništiti u objektima namenjenim za preradu, obradu ili uništavanje leševa životinja i drugih otpadaka životinjskog porekla.

Objekti za sakupljanje, preradu i uništavanje leševa životinja i drugih otpadaka životinjskog porekla dužni su da vode propisanu evidenciju koja se čuva tri godine.

Ministar propisuje oblik i sadržinu evidencije iz stava 2. ovog člana.

Član 118.

Za sakupljanje, preradu i uništavanje leševa životinja i drugih otpadaka životinjskog porekla Vlada osniva javnu službu.

Javna služba iz stava 1. ovog člana ima svojstvo pravnog lica i posluje po propisima o javnim službama.

Aktom o osnivanju javne službe za sakupljanje, preradu i uništavanje leševa životinja i drugih otpadaka životinjskog porekla utvrđuje se naročito: sedište, delatnost, upravljanje, unutrašnja organizacija, sredstva za osnivanje, način obezbeđenja sredstava za vršenje delatnosti, način učešća osnivača u upravljanju i odlučivanju, uslovi i način izbora organa upravljanja, nadzor nad radom, lica koja će privremeno obavljati poslove direktora, rok za donošenje statuta i imenovanje direktora.

Član 119.

Obavljanje poslova sakupljanja, prerade i uništavanja leševa životinja i drugih otpadaka životinjskog porekla Ministarstvo može ugovorom poveriti pravnim licima koja ispunjavaju propisane uslove.

XI. VETERINARSKO-SANITARNA KONTROLA I MEĐUNARODNI PROMET

Veterinarsko-sanitarna kontrola na graničnim prelazima

Član 120.

Životinje, proizvodi životinjskog porekla, hrana životinjskog porekla, hrana za životinje, veterinarski lekovi i medicinska sredstva i prateći predmeti podležu veterinarsko-sanitarnoj kontroli na graničnim prelazima.

Uvoz, provoz i izvoz životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje, veterinarskih lekova i medicinskih sredstava i pratećih predmeta može se vršiti preko graničnih prelaza na kojima postoji organizovana veterinarsko-sanitarna kontrola i koji ispunjavaju higijensko-tehničke i radne uslove.

Ministar određuje granične prelaze iz stava 2. ovog člana.

Ministar bliže propisuje higijensko-tehničke i radne uslove koje moraju da ispunjavaju granični prelazi iz stava 2. ovog člana.

Životinje iz drugih zemalja

Član 121.

Uvoz životinja može da se vrši ako su ispunjeni propisani uslovi u pogledu zaštite zdravlja i dobrobiti životinja.

Uvoz proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta odobrava se iz objekata koji ispunjavaju propisane uslove, koji su registrovani u EU i koji su pod kontrolom nadležnog organa.

Ministarstvo može odobriti uvoz iz stava 2. ovog člana iz drugih objekata kada se utvrdi da su propisi, standardi, proizvodnja i nadzor koje vrši zemlja izvoznica istovetni propisima Republike i da je obezbeđena jednaka zaštita potrošača.

Ministarstvo može izvršiti pregled radi provere objekata iz stava 3. ovog člana.

Troškove pregleda snosi uvoznik.

Uslovi za pošiljke u uvozu i provozu

Član 122.

Pošiljke životinja, proizvoda životinjskog porekla i hrane za životinje koje se uvoze ili su u provozu:

- 1) moraju da budu bez zaraznih bolesti koje se obavezno prijavljuju;
- 2) moraju da imaju originalnu međunarodnu veterinarsku potvrdu potpisano od strane veterinarskog inspektora ili ovlašćenog veterinara države izvoznice;
- 3) moraju da imaju uvoznu dozvolu ili dozvolu za provoz;
- 4) u zavisnosti od prirode zarazne bolesti i mogućeg rizika ne mogu poticati iz gospodarstva, područja odnosno države izvoznice niti biti u provozu kroz područje ili državu u kojoj postoji zarazna bolest koja se obavezno prijavljuje.

Pošiljke hrane životinjskog porekla koje se uvoze ili su u provozu moraju da:

- 1) budu bezbedne po zdravlje ljudi;
- 2) imaju originalnu međunarodnu veterinarsku potvrdu potpisano od strane veterinarskog inspektora ili ovlašćenog veterinara države izvoznice;
- 3) imaju uvoznu dozvolu ili dozvolu za provoz;
- 4) budu obeležene na način tako da se može utvrditi poreklo i objekat u kojima je hrana proizvedena.

Međunarodna veterinarska potvrda (sertifikat)

Član 123.

Međunarodna veterinarska potvrda mora da bude originalna, izdata na dan otpreme pošiljke i to za jednu vrstu životinja ili proizvoda i za jednog primaoca i overena na propisan način, obeležena serijskim brojem, obavezno pisana na srpskom jeziku i jeziku zemlje porekla, a za pošiljke u provozu može biti pisana i na engleskom i na drugim jezicima koji su službeno prihvaćeni u međunarodnom prometu.

Izdavanje uvoznih dozvola i dozvola za provoz

Član 124.

Ministarstvo izdaje uvozne dozvole odnosno dozvole za provoz pošiljki životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta.

Uvoznom odnosno dozvolom za provoz propisuju se veterinarsko-sanitarne mere za uvoz i provoz pošiljaka iz stava 1. ovog člana kojom se utvrđuje da ne postoji smetnje za uvoz i provoz tih pošiljaka, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Uvozna odnosno dozvola za provoz iz stava 1. ovog člana izdaje se:

- 1) ako uvoz životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta nije zabranjen zbog zdravstvenog stanja životinja u zemlji izvoznici odnosno zemlji provoza;
- 2) ako ne postoji rizik po zdravlje životinja i zdravlje ljudi.

Analizom rizika iz stava 3. tačka 2. ovog člana utvrđuje se:

- 1) namena za koju će se koristiti proizvodi životinjskog porekla, hrana životinjskog porekla ili hrana za životinje;
- 2) geografske i druge karakteristike zemlje izvoznice odnosno zemlje provoza koje utiču na pojavu, širenje i opstanak bolesti;
- 3) postojanje područja bez zaraznih bolesti životinja;
- 4) istovetnost u radu veterinarske službe zemlje izvoznice i veterinarske službe u Republici;
- 5) istovetnost mera u Republici i zemlji izvoznici odnosno u zemlji provoza na suzbijanju zaraznih bolesti životinja.

Dozvolom za uvoz može se odrediti da se naknadno sproveđe laboratorijsko i dijagnostičko ispitivanje životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta.

Ako se veterinarsko-sanitarnom kontrolom utvrdi da su prethodne pošiljke iz zemlje izvoznice odnosno iz određenog objekta porekla bile bezbedne za upotrebu i praćene ispravnim međunarodnim veterinarskim potvrdama, dozvola za uvoz i promet izdaje se bez laboratorijske kontrole pošiljki proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla ili hrane za životinje.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana dozvola za uvoz i promet nije potrebna za određene pošiljke proizvoda životinjskog porekla.

Ministar određuje pošiljke proizvoda životinjskog porekla iz stava 7. ovog člana.

Opasnost od unošenja zarazne bolesti u Republiku

Član 125.

Ako postoji rizik da se na teritoriju Republike unese zarazna bolest koja se obavezno prijavljuje ili da se prenese uvozom ili provozom pošiljke, ministar može da:

- 1) zabrani ili ograniči uvoz, izvoz ili provoz životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta;
- 2) naredi kontrolu prometa životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta na ugroženim graničnim područjima, uključujući puteve, mostove, trajekte;
- 3) naredi u ugroženim područjima dezinfekciju lica i vozila koja prelaze granicu Republike.

Zabрана uvoza

Član 126.

Zabranjen je uvoz živih mikroorganizama patogenih za životinje.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, Ministarstvo može da izda dozvolu za uvoz živih mikroorganizama patogenih za životinje isključivo za naučnoistraživačke svrhe.

Uvoz egzotičnih životinja

Član 127.

Za uvoz egzotičnih životinja ili životinja kojih nema na teritoriji Republike uvoznik, kada je to propisano odgovarajućim međunarodnim ugovorima i konvencijama, pribavlja dozvolu od organa zemlje izvoznice nadležnog za zaštitu prirodnih resursa, kojom se dozvoljava izvoz takvih životinja, a uvoznu dozvolu za ove životinje izdaje i ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine.

Veterinarsko-sanitarna kontrola uvoza, izvoza i provoza pošiljaka na granici

Član 128.

Uvoz, izvoz i provoz životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje, lekova i medicinskih sredstava za upotrebu u veterini i pratećih predmeta, podleže obaveznoj veterinarsko-sanitarnoj kontroli na granici.

Za uvoz i provoz pošiljaka iz stava 1. ovog člana neće se izdati dozvola ako:

1) u zemlji izvoznici ili zemljama kroz koje se pošiljka provozi postoji zarazna bolest koja se obavezno prijavljuje;

2) se veterinarsko-sanitarnom kontrolom na granici utvrdi da pošiljka ne odgovara navodima u međunarodnoj veterinarskoj potvrdi.

Granični veterinarski inspektor je dužan da o zabrani uvoza obavesti Ministarstvo, koje o tome obaveštava nadležni organ države izvoznice odnosno poslednju zemlju provoza.

Odobravanje uvoza ili provoza

Član 129.

Carinski organ ne može da preduzima radnje predviđene pravilima odgovarajućeg carinskog postupka za pošiljke životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje, lekova i medicinskih sredstava za upotrebu u veterini i pratećih predmeta, pre nego što granični veterinarski inspektor utvrdi da nema veterinarsko-sanitarnih smetnji za uvoz, izvoz ili provoz takve pošiljke i na odgovarajući način obeleži međunarodnu veterinarsku potvrdu.

Carinski organ ne može da ocarini pošiljku životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta u slučaju iz stava 1. ovog člana, ako se iz pošiljke uzimaju uzorci kako bi se ustanovilo da nema prisustva bolesti i da je pošiljka bezbedna za zdravlje životinja i ljudi.

Granični veterinarski inspektor dozvoljava ulazak pošiljke do određenog odredišta u Republici i izdaje pisano uputstvo kojim se zabranjuje promet pošiljke životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla ili hrane za životinje do dobijanja nalaza ovlašćene laboratorije kojim se potvrđuje bezbednost pošiljke po zdravlje životinja i ljudi.

Karantin za uvezene životinje

Član 130.

Uvezene životinje, jaja za priplod i reproduktivni materijal životinja mogu da stave u karantin radi utvrđivanja njihovog zdravstvenog stanja.

Ministar propisuje mesto i dužinu trajanja karantina u zavisnosti od vrste životinja, kao i postupak i mera koje će se primenjivati u karantinu.

Životinje koje se uvoze radi učestvovanja na sportskim takmičenjima, vežbama, izložbama i sajmovima, psi i mačke koji se privremeno uvoze na period ne duži od 30 dana, kao i životinje koje se uvoze radi klanja, ne moraju biti u karantinu, ako je epizootiološka situacija u zemlji izvoznici takva da ne preti opasnost od unošenja zaraznih bolesti životinja.

Životinje iz stava 3. ovog člana uvezene radi klanja moraju se zaklati najkasnije tri dana posle ulaska u zemlju u klanicama koje su registrovane u skladu sa članom 73. ovog zakona.

Član 131.

Troškove nastale zbog primene mera pri uvozu, izvozu i provozu pošiljaka iz člana 130. ovog zakona, troškove karantina i produženog karantina, troškove nastale primenom mera u karantinu, kao i troškove nastale zadržavanjem, vraćanjem, prenamenom i uništavanjem pošiljke plaća uvoznik ili izvoznik.

Slobodne zone

Član 132.

Za pošiljke životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta, koji su namenjeni slobodnim zonama ili carinskim skladištima primenjuju se isti postupci veterinarsko-sanitarne kontrole na granici, kao i za uvozne pošiljke.

Proizvodi životinjskog porekla, hrana životinjskog porekla i hrana za životinje se skladište, pakuju, prerađuju i obrađuju u slobodnim zonama ili carinskim skladištima pod veterinarsko-sanitarnom kontrolom koju vrši veterinarski inspektor.

Uslovi za izvoz pošiljke

Član 133.

Pošiljke životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta koji se izvoze moraju da imaju:

- 1) originalnu međunarodnu veterinarsku potvrdu izdatu od nadležnog veterinarskog inspektora kojom se potvrđuje da nema simptoma bolesti i da je bezbedna za ishranu ljudi;
- 2) dokumente ili biti označene na način tako da se može utvrditi objekat iz kojeg potiču.

Na izvoz ugroženih i zaštićenih vrsta divlje faune primenjuju se propisi o zaštiti životne sredine.

Izdavanje međunarodnih veterinarskih potvrda za izvozne pošiljke

Član 134.

Za izvozne pošiljke životinja i proizvoda životinjskog porekla izdaje se originalna međunarodna veterinarska potvrda kojom se potvrđuje da pošiljka ispunjava uslove države uvoza, a za hranu životinjskog porekla da je ta hrana bezbedna za ishranu ljudi.

Nadležni veterinarski inspektor izdaje međunarodnu veterinarsku potvrdu iz stava 1. ovog člana prilikom utovara u mestu porekla pošiljke, a granični veterinarski inspektor na granici je overava prilikom izlaska pošiljke preko graničnog prelaza.

Međunarodna veterinarska potvrda iz stava 1. ovog člana izdaje se na štampanom obrascu u skladu sa odgovarajućim međunarodnim standardima ili u skladu sa obrascem koji propisuje zemlja uvoznica.

Ministar propisuje bliže uslove iz st. 1. i 2. ovog člana i obrazac međunarodne veterinarske potvrde.

XII. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Opšti uslovi zaštite životne sredine

Član 135.

Sva lica dužna su da primenjuju mere radi zaštite životne sredine od štetnih uticaja povezanih sa uzgojem, držanjem i prometom životinja, sa proizvodnjom i prometom proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i otpadaka životinjskog porekla, kao i prilikom sprečavanja pojave, širenja, suzbijanja i iskorenjivanja zarazne bolesti životinja.

Sva lica dužna su da postupaju sa otpacima životinjskog porekla, kao i sa izlučevinama životinja, otpadom i otpadnim vodama u skladu sa uslovima i propisima donetim na osnovu ovog zakona i propisima donetim na osnovu zakona kojim se uređuje zaštita životne sredine.

Lica koja se bave delatnostima koje stvaraju otpatke životinjskog porekla dužna su da obezbede prenos otpadaka do najbližeg objekta za sakupljanje otpadaka ili do objekta u kome se otpaci prerađuju ili uništavaju na neškodljiv način.

Uginuće životinje držane u komercijalne svrhe

Član 136.

Zabranjeno je bacati leševe životinja u reke ili druge vodene tokove ili odvode ili ih ostavljati na putevima, otvorenom prostoru, u šumama ili na drugom mestu.

Vlasnici i držaoci životinja dužni su da prijave uginuće životinje zoohigijenskoj službi i da se pridržavaju svih uputstava koje je ova služba izdala u vezi sa odlaganjem leševa.

Kada se sumnja da je životinja uginula od zarazne bolesti koja se obavezno prijavljuje, veterinar ili veterinarski inspektor uzima patološki materijal i šalje ga na ispitivanje radi ustanovljavanja uzroka uginuća.

Zoohigijenska služba je dužna, kada je to potrebno, da obezbedi prevoz leša sa mesta uginuća do objekta za pregled leševa ili za sakupljanje, preradu ili uništenje, kao i da obezbedi dezinfekciju mesta uginuća, vozila i opreme.

Odlaganje leševa u izuzetnim slučajevima

Član 137.

U izuzetnim slučajevima leševi životinja se zakopavaju ili spaljuju na stočnom groblju ili jami grobnici koja ispunjava propisane uslove.

Kada se sumnja da je životinja uginula od zarazne bolesti potrebno je za uginulu životinju utvrditi uzrok uginuća.

Ministar propisuje bliže uslove za stočna groblja i jame grobnice, kao i način zakopavanja i spaljivanja leševa životinja.

XIII. ZAŠTITA DOBROBITI ŽIVOTINJA

Opšte i posebne mere zaštite dobrobiti životinja

Član 138.

Zabranjeno je zloupotrebljavati ili mučiti životinje.

Vlasnici i držaoci životinja moraju se odnositi prema svojim životnjama na human način i štititi ih od patnje i bola tako što će bez odlaganja obezbediti odgovarajuću veterinarsku pomoć.

Tokom transporta i klanja, životinje ne smeju biti izložene lošem postupanju ili patnji.

Objekti u kojima se drže životinje moraju biti uređeni i opremljeni na način kojim se obezbeđuje zadovoljavanje bioloških potreba životinja u zavisnosti od vrste i kategorije životinja.

Naučnoistraživačke eksperimente na životnjama mogu da izvode samo stručna lica u veterinarskim, medicinskim, farmaceutskim i drugim naučnim ustanovama, a tokom eksperimenata životinje ne smeju biti izložene lošem postupanju ili patnji.

Zabranjeno je organizovati, finansirati ili biti domaćin borbe između životinja iste ili različitih vrsta.

XIV. STRUČNO USAVRŠAVANJE

Član 139.

Veterinari i veterinarski tehničari imaju pravo i obavezu na stručno usavršavanje.

Veterinari zaposleni u Ministarstvu se usavršavaju i podležu propisanoj proveri znanja u okviru programa koje donosi Ministarstvo.

Ostali veterinari se usavršavaju i podležu propisanoj proveri znanja u okviru programa koje donosi Komora u saradnji sa Ministarstvom.

Obuku veterinara zaposlenih u veterinarskim organizacijama u vezi sa otkrivanjem i prijavljivanjem naročito opasnih zaraznih bolesti sa liste OIE, kao i ezgotičkih bolesti organizuje i sprovodi Ministarstvo.

XV. SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE MERA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽIVOTINJA

Član 140.

Sredstva za sprovođenje mera zdravstvene zaštite životinja obezbeđuju se od:

- 1) naknade za izdavanje uverenja o zdravstvenom stanju životinja;
- 2) naknade za izvršene pregledе pri utovaru, pretovaru i istovaru pošiljke životinja, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje, osim konzervi, proizvoda životinjskog porekla i otpadaka, koja se otprema unutar i van epizootiološke jedinice;
- 3) naknade za izvršene veterinarsko-sanitarne pregledе objekata;
- 4) naknade za izvršene veterinarsko-sanitarne pregledе životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i otpadaka životinjskog porekla u proizvodnji i prometu;
- 5) naknade za obeležavanje i evidenciju životinja;
- 6) naknade za obeležavanje i evidenciju pasa odnosno evidenciju mačaka;
- 7) naknade za izvršene veterinarsko-sanitarne pregledе pošiljki u međunarodnom prometu.

Za sprečavanje, otkrivanje, suzbijanje i iskorenjivanje zaraznih bolesti životinja sredstva se obezbeđuju u budžetu Republike.

Sredstva ostvarena od naknada iz stava 1. ovog člana prihod su Republike i vode se na posebnom računu u budžetu Republike, osim sredstava ostvarenih od naknada iz tač. 1), 2), 4), 5) i 6) ovog člana koja su u visini od 50% prihod budžeta Republike, a u visini od 50% prihod ovlašćene veterinarske stanice.

Visinu naknada iz stava 1. ovog člana utvrđuje Vlada.

Član 141.

Sredstva iz člana 140. ovog zakona koriste se za sprovođenje mera zdravstvene zaštite životinja.

Raspored sredstava iz stava 1. ovog člana koja se obezbeđuju u budžetu Republike utvrđuje Ministarstvo u skladu sa Programom mera i posebnim programima.

Član 142.

Troškove upravnog postupka snosi podnositelj zahteva, i to za:

- 1) izdavanje rešenja o ispunjenosti veterinarsko-sanitarnih uslova za objekte iz člana 72. ovog zakona;
- 2) izdavanje rešenja o dozvoli za uvoz odnosno provoz pošiljke;

- 3) upis u Registar pravnih lica za obavljanje veterinarske delatnosti;
- 4) upis u Registar preduzetnika koji obavljaju poslove veterinarske delatnosti;
- 5) upis u Registar izvoznih objekata;
- 6) upis u Registar objekata i dodele veterinarskog kontrolnog broja.

Sredstva iz stava 1. ovog člana podnositelj zahteva uplaćuje na odgovarajući račun za upлатu javnih prihoda budžeta Republike.

Visina troškova utvrđuje se u skladu sa propisima o naknadama troškova u upravnom postupku.

XVI. NADZOR

Član 143.

Ministarstvo vrši nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona.

Ministarstvo vrši inspekcijski nadzor preko veterinarskih inspektor i graničnih veterinarskih inspektor.

Poslove veterinarskog inspektora može da obavlja diplomirani veterinar sa najmanje tri godine radnog iskustva i položenim stručnim ispitom.

Poslove graničnog veterinarskog inspektora može da obavlja diplomirani veterinar sa najmanje pet godina radnog iskustva i položenim stručnim ispitom.

Član 144.

Privredno društvo odnosno preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik koji podleže nadzoru iz čl. 146, 147, 150. i 151. ovog zakona dužno je da inspektoru omogući vršenje inspekcijskog nadzora i da mu bez odlaganja stavi na uvid i raspolaganje potrebnu dokumentaciju i druge dokaze i izjasni se o činjenicama koje su od značaja za vršenje nadzora.

Član 145.

U obavljanju poslova inspekcijskog nadzora veterinarni inspektor i granični veterinarni inspektor mora da ima legitimaciju kojom se dokazuje svojstvo veterinarskog inspektora odnosno veterinarskog graničnog inspektora.

Za vreme obavljanja poslova veterinarske inspekcije na granici ili u drugim mestima u kojima se vrši carinjenje, granični veterinarni inspektor pored legitimacije iz stava 1. ovog člana, mora da ima i znak kojim se dokazuje svojstvo graničnog veterinarskog inspektora.

Granični veterinarni inspektor obavlja poslove veterinarskog nadzora u propisanom službenom odelu.

Ministarstvo vodi evidenciju o legitimaciji veterinarskog inspektora i legitimaciji i znaku graničnog veterinarskog inspektora.

Ministar bliže propisuje obrazac i sadržinu legitimacije veterinarskog inspektora i graničnog veterinarskog inspektora, izgled znaka i službenog odela graničnog veterinarskog inspektora, kao i način vođenja evidencije o izdatim legitimacijama veterinarskog inspektora i legitimacijama i znacima graničnog veterinarskog inspektora.

Član 146.

U vršenju poslova inspekcijskog nadzora veterinarski inspektor ima pravo i dužnost da proverava:

- 1) da li vlasnici i držaoci životinja sprovode propisane mere u skladu sa članom 6. ovog zakona;
- 2) da li su veterinarske organizacije upisane u Registar pravnih lica za obavljanje veterinarske delatnosti;
- 3) ispunjenost uslova iz člana 8. st. 4. i 5. ovog zakona;
- 4) da li veterinarska služba u privrednom društvu odnosno drugom pravnom licu koje se bavi uzgojom stoke i stočarskom proizvodnjom ispunjava uslove iz člana 17. ovog zakona;
- 5) da li veterinarska apoteka odnosno veterinarska ambulanta koju je osnovao veterinar koji nije u radnom odnosu ispunjava uslove iz člana 16. odnosno iz člana 19. ovog zakona;
- 6) da li je veterinarska ambulanta odnosno veterinarska apoteka iz člana 11. ovog zakona upisana u Registar preduzetnika koji obavljaju poslove veterinarske delatnosti;
- 7) da li su subjekti koji obavljaju veterinarsku delatnost u hitnim i drugim neodložnim potrebama pružanja veterinarske pomoći i usluga obezbedili radno vreme saglasno članu 36. ovog zakona;
- 8) sprovođenje mera zdravstvene zaštite životinja kod pravnih lica, kao i kod držaoca i vlasnika životinja;
- 9) sprovođenje posebnih programa zdravstvene zaštite životinja;
- 10) da li ima HACCP program;
- 11) ispunjenost veterinarsko-sanitarnih uslova u objektima iz člana 72. ovog zakona;
- 12) upis objekata iz člana 72. ovog zakona u Registar objekata i Registar izvoznih objekata;
- 13) registraciju gazdinstava i obeležavanje i evidenciju životinja u skladu sa odredbama ovog zakona, kao i vođenje evidencije o kupovini i prodaji životinja, prijavljivanje promene lokacije radi prijave i odjave iz Centralne baze;
- 14) rad ovlašćene veterinarske stanice odnosno ambulante i veterinarske službe u postupku obeležavanja životinja i vođenja evidencije o obeleženim životinjama;
- 15) proizvodnju i promet životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i otpadaka;

16) izdavanje uverenja o zdravstvenom stanju životinja, kao i vođenje evidencije o izdatim uverenjima;

17) tehničke i higijenske uslove prevoznih sredstava kojima se obavlja prevoz životinja, proizvoda životinjskog porekla i otpadaka životinjskog porekla, kao i veterinarsko-sanitarne uslove objekata u kojima se vrši utovar, pretovar i istovar životinja tokom prevoza;

18) da li karantin ispunjava uslove iz člana 98. stav 2. ovog zakona;

19) da li se vrši veterinarsko-sanitarna kontrola divljači posle hvatanja ili odstrela;

20) zdravstveno stanje životinja, bezbednost hrane životinjskog porekla za ljudsku upotrebu i zdravstveno higijensku i kvalitativnu ispravnost proizvoda životinjskog porekla i hrane za životinje;

21) način držanja, uskladištenja i stručne upotrebe sredstava za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju;

22) da li se vrši veterinarsko-sanitarna kontrola u objektima za sakupljanje, preradu i uništavanje leševa životinja i drugih otpadaka;

24) da li se vrši neškodljivo uklanjanje i prevoz otpadaka od mesta proizvodnje do objekta za sakupljanje, preradu i uništavanje;

25) čuvanje propisane dokumentacije u skladu sa ovim zakonom;

26) sirovine i proizvodno tehnološki proces za proizvode namenjene izvozu, u skladu sa posebnim zahtevima zemalja uvoznica;

27) obračun naknade za izvršeni veterinarsko-sanitarni pregled pošiljke u proizvodnji i prometu;

28) izvršavanje mera po ovom zakonu.

Član 147.

U vršenju poslova iz člana 146. ovog zakona veterinarski inspektor je ovlašćen i dužan da:

1) naredi mere za otklanjanje, sprečavanje, suzbijanje i iskorenjivanje zaraznih, parazitskih i uzgojnih bolesti životinja u sumnjivom odnosno zaraženom dvorištu;

2) naredi privremenu obustavu izgradnje ili rekonstrukcije objekta odnosno privremeno zabrani upotrebu objekta koji je izgrađen ili rekonstruisan protivno propisanim veterinarsko-sanitarnim uslovima i odredi mere i rok za usklađivanje radova odnosno objekta sa ovim uslovima;

3) zabrani proizvodnju i promet životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla i otpadaka životinjskog porekla kojima se mogu preneti zarazne bolesti životinja odnosno ugroziti zdravlje ljudi;

4) naredi oduzimanje, klanje ili ubijanje životinja u prometu, uništenje odnosno uništi proizvode životinjskog porekla, hranu životinjskog porekla, hranu za životinje i otpadke životinjskog porekla u proizvodnji i prometu odnosno naredi korišćenje za druge namene;

5) naredi otklanjanje nedostataka odnosno privremeno zabrani upotrebu prostorija, opreme i objekata, a može izreći i meru zabrane obavljanja delatnosti u objektima iz člana 72. ovog zakona dok se ne otklone utvrđeni nedostaci;

6) naredi druge mere i preduzme druge radnje, u skladu sa ovim zakonom.

Mere iz stava 1. ovog člana nalažu se rešenjem veterinarskog inspektora u upravnom postupku.

Član 148.

Veterinarska stanica koja ispunjava uslove iz člana 17. ovog zakona može obavljati pojedine stručne poslove veterinarske inspekcije i to:

1) veterinarsko-sanitarni pregled životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla i hrane za životinje u unutrašnjem prometu;

2) veterinarsko-sanitarni pregled životinja određenih za klanje, mesa i proizvoda životinjskog porekla pre stavljanja u promet;

3) veterinarsko-sanitarni pregled prevoznih sredstava kojima se obavlja prevoz životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i otpadaka životinjskog porekla u unutrašnjem prometu;

4) izdavanja uverenja o statusu gazdinstva slobodnog od određene zarazne bolesti.

Veterinarska stanica ne može obavljati stručne poslove iz stava 1. ovog člana u odnosu na sopstvene životinje, proizvode životinjskog porekla, hranu životinjskog porekla, hranu za životinje, otpatke životinjskog porekla i sopstvena prevozna sredstva.

Ispunjeno uslova za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana utvrđuje ministar.

Rešenje o ispunjenosti uslova za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Lice koje obavlja stručne poslove veterinarske inspekcije mora imati ovlašćenje koje izdaje Ministarstvo.

Član 149.

Kad veterinarski inspektor posumnja u veterinarsko-sanitarnu, zdravstvenu ili kvalitativnu ispravnost proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i vode za napajanje životinja, kao i veterinarsko-sanitarnu ispravnost reproduktivnog materijala, a ne može to sam da utvrdi ili ako proizvođač odnosno stranka to izričito zahteva uzeće potreban broj uzoraka na propisan način i dostaviti ovlašćenoj laboratoriji na ispitivanje (analizu).

Stranka je dužna da veterinarskom inspektoru stavi besplatno na raspolaganje potrebne količine uzoraka radi laboratorijskog ispitivanja.

Stranka nezadovoljna rezultatom analize može tražiti superanalizu uzorka uzetog u isto vreme i na isti način u roku od tri dana od dana obaveštavanja o rezultatima analize.

Troškove analize i superanalize svih uzoraka snosi stranka od koje je uzorak uzet ako se u konačnom postupku utvrdi da ne odgovara propisanim svojstvima. Ako uzorak odgovara propisanim svojstvima, troškovi laboratorijskih

analiza padaju na teret sredstava za zdravstvenu zaštitu životinja, izuzev troškova ispitivanja zdravstvene ispravnosti sirovina i proizvoda životinjskog porekla koje snosi stranka od koje je uzet uzorak.

Član 150.

U vršenju veterinarskog nadzora granični veterinarski inspektor ima pravo i dužnost da:

- 1) vrši veterinarsko-sanitarnu kontrolu pošiljaka pri uvozu, provozu i izvozu životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje, lekova i medicinskih sredstava za upotrebu u veterini, otpadaka životinjskog porekla i pratećih predmeta;
- 2) vrši ispitivanje pošiljki životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje, otpadaka i pratećih predmeta koje se uvoze radi utvrđivanja njihovog zdravstvenog stanja;
- 3) vrši kontrolu međunarodnih veterinarskih potvrda o zdravstvenom stanju pošiljki koje se uvoze;
- 4) uzima uzorce pošiljki proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla i hrane za životinje bez naknade radi ispitivanja njihove veterinarsko-sanitarne ispravnosti.

Član 151.

U vršenju poslova iz člana 150. ovog zakona granični veterinarski inspektor je ovlašćen i dužan da:

- 1) zabrani uvoz, izvoz ili provoz pošiljki životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i otpadaka životinjskog porekla ako pošiljka ne odgovara propisanim uslovima, ako prilikom pregleda utvrdi da je pošiljka zaražena, sumnjiva ili ako potiče iz zaraženog područja ili ako utvrdi da pošiljka nije snabdevena međunarodnom veterinarskom potvrdom o zdravstvenom stanju pošiljke;
- 2) odobrava uvoz, izvoz i provoz pošiljki životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje, lekova i medicinskih sredstava za upotrebu u veterini, otpadaka i pratećih predmeta;
- 3) privremeno zabrani uvoz, izvoz i provoz pošiljaka životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje, lekova i medicinskih sredstava za upotrebu u veterini, otpadaka životinjskog porekla i pratećih predmeta ako treba da se otklone nedostaci na pošiljci ili ispravi koja je prati;
- 4) naredi uskladištenje pošiljki životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i otpadaka životinjskog porekla ako treba ispitati zdravstveno stanje pošiljke;
- 5) oduzme ili uništi proizvod životinjskog porekla od lica koja prelaze državnu granicu ako je takva mera predviđena posebnim propisima;
- 6) naredi preduzimanje i drugih mera za zaštitu životinja u skladu sa ovim zakonom i obavezama po međunarodnim ugovorima o zdravstvenoj zaštiti životinja.

Mere iz stava 1. ovog člana nalažu se rešenjem graničnog veterinarskog inspektora u upravnom postupku.

Član 152.

Ministar propisuje način uzimanja uzoraka proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i otpadaka radi ispitivanja njihove veterinarsko-sanitarne ispravnosti i način oduzimanja i uništavanja proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla i hrane za životinje.

Član 153.

Protiv rešenja veterinarskog inspektora odnosno graničnog veterinarskog inspektora može se izjaviti žalba ministru u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

Po žalbi protiv prvostepenog rešenja veterinarskog inspektora odnosno graničnog veterinarskog inspektora rešava minister.

Rešenje ministra je konačno.

XVII. KAZNENE ODREDBE

Član 154.

Ko svesno prikriva postojanje sumnje da su životinje obolele od zarazne bolesti ili ne prijavi takvu sumnju veterinaru ili veterinarskom inspektoru, pa usled toga nastupi širenje zarazne bolesti i uginuće životinja, kazniće se za krivično delo zatvora do jedne godine (član 61. stav 2. tačka 1).

Član 155.

Lice koje se u smislu ovog zakona ne smatra veterinarskim radnikom, a obavlja veterinarsku delatnost kazniće se za krivično delo zatvorom do jedne godine (član 32).

Član 156.

Novčanom kaznom od 300.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup privredno društvo ili drugo pravno lice ako:

- 1) obavlja veterinarsku delatnost, a nije upisano u Registar pravnih lica za obavljanje veterinarske delatnosti (član 8. stav 1);
- 2) vrši veterinarsku delatnost, a ne ispunjava uslove iz člana 10. stav 2, člana 16. stav 3, člana 17. stav 3, člana 18. stav 2, člana 19. stav 5, člana 20. stav 2, člana 26. st. 1. i 2. i člana 28. st. 1. i 2. ovog zakona;
- 3) obavlja poslove za koje nije ovlašćen u skladu sa ovim zakonom (član 16. stav 2, član 17. stav 2, član 21. stav 2. i član 148);
- 4) ne omogući sprovođenje Programa mera (član 55. stav 1);

- 5) ne postupi ili u određenom roku ne postupi po naredbi nadležnog organa za sprovodenje mera iz čl. 59, 60, 64. i 66. ovog zakona;
- 6) ne preduzme mere u slučaju sumnje da su životinje obolele od zarazne bolesti pa usled toga nastupi širenje zaraze (član 61. stav 2. tač. 2) do 5);
- 7) izgradi, rekonstruiše odnosno koristi objekat, a ne ispunjava veterinarsko-sanitarne uslove (član 72. stav 2);
- 8) obavlja delatnost iz člana 72. stav 2. ovog zakona, a nije upisano u Registar objekata (član 73);
- 9) koristi izvozni kontrolni broj, a ne ispunjava propisane uslove iz člana 78. stav 1. ovog zakona;
- 10) izvozi životinje, proizvode životinjskog porekla, hranu životinjskog porekla i hranu za životinje iz objekata koji nisu registrovani za izvoz (član 79);
- 11) životinje nabavljene u zemlji smešta u objekte za uzgoj i držanje, a nije izvršen njihov veterinarsko-sanitarni pregled (član 98. stav 1);
- 12) obavlja dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju, a ne ispunjava uslove iz člana 116. stav 1. ovog zakona;
- 13) uvezene životinje, jaja za priplod i reproduktivni materijal životinja ne drži u karantinu kada je karantin određen u smislu člana 130. st. 1. i 2. ovog zakona;
- 14) ne postupi po rešenju inspektora u skladu sa ovim zakonom.

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu.

Za radnje iz stava 1. ovog člana pored novčane kazne može se izreći i zaštitna mera zabrane obavljanja određenih delatnosti za pravno lice i odgovornom licu da vrši određene dužnosti u trajanju od jedne godine do deset godina.

Član 157.

Novčanom kaznom od 200.000 do 1.500.000 dinara kazniće se za privredni prestup privredno društvo ili drugo pravno lice ako:

- 1) ne vrši ili na propisan način ne vrši poslove iz člana 15. stav 3, čl. 25. i 27, člana 29. stav 1. i člana 30. ovog zakona;
- 2) veterinar i veterinarski tehničar sa IV stepenom stručne spreme samostalno obavlja poslove zdravstvene zaštite životinja bez položenog stručnog ispita, a po isteku jedne godine od obavljanja pripravničkog staža (član 33. stav 3);
- 3) ne izda uverenje o zdravstvenom stanju u skladu sa članom 93. stav 2. ovog zakona;
- 4) vrši utovar, pretovar i istovar pošiljke životinja i otpadaka životinjskog porekla odnosno hrane životinjskog porekla, osim konzervi i hrane za životinje, bez izvršenog veterinarsko-sanitarnog pregleda tih pošiljki (član 95. st. 1. i 2);
- 5) vrši utovar, pretovar i istovar životinja tokom prevoza u objektima koji ne ispunjavaju veterinarsko-sanitarne uslove za tu vrstu objekata (član 96. stav 3);
- 6) vrši prodaju životinja na stočnim pijacama i otkupnim mestima koja ne ispunjavaju veterinarsko-sanitarne uslove (član 97. stav 1);

7) vrši klanje životinja odnosno prinudno klanje životinja bez izvršene veterinarsko-sanitarne kontrole (član 102. st. 1, 3. i 5);

8) privremeno ne skladišti divljač odnosno leševe divljači odnosno ne obezbedi njihovu veterinarsko-sanitarnu kontrolu (član 104. st. 1. i 2);

9) proizvodi, stavlja u promet ili koristi hranu za životinje i hranu životinjskog porekla odnosno stavi so u promet za ishranu životinja suprotno članu 111. st. 2, 3. i 4. ovog zakona;

10) ne vrši sistematsko praćenje zdravstvenog stanja i reproduktivne sposobnosti životinja i proizvedenog reproduktivnog materijala (član 113. stav 1);

11) ne obaveštava Ministarstvo o svakoj sumnji ili pojavi zarazne bolesti životinja za reprodukciju (član 114. stav 2);

12) vrši promet, uvoz ili izvoz semena za veštačko osemenjavanje, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija suprotno odredbi člana 115. ovog zakona;

13) van određenih graničnih prelaza ili bez veterinarsko-sanitarnog pregleda uveze, izveze ili proveze pošiljke životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i otpatke životinjskog porekla (član 120. st. 1. i 2);

14) vrši uvoz ili provoz pošiljke životinja, proizvoda životinjskog porekla i hrane za životinje odnosno pošiljke hrane životinjskog porekla suprotno odredbama člana 122. ovog zakona;

15) vrši uvoz odnosno provoz pošiljke životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta bez uvozne odnosno dozvole za provoz (član 124. stav 1);

16) vrši uvoz odnosno provoz pošiljke životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta suprotno odredbi člana 128. stav 2. ovog zakona;

17) ne postupi po rešenju inspektora u skladu sa ovim zakonom.

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 30.000 do 100.000 dinara i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu.

Za radnje iz stava 1. ovog člana pored novčane kazne može se izreći i zaštitna mera zabrane obavljanja određenih delatnosti za pravno lice i odgovornom licu da vrši određene dužnosti u trajanju od šest meseci do deset godina.

Član 158.

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj privredno društvo ili drugo pravno lice ako:

1) ne vodi evidenciju o kupovini i prodaji životinja radi praćenja njihovog kretanja (član 6. tačka 8);

2) ne čuva propisanu dokumentaciju, kopiju recepata veterinarskih lekova i potvrde o vakcinaciji životinja u skladu sa članom 6. tač. 10) i 11) ovog zakona;

3) pse ne obeleži trajno u skladu sa posebnim propisom (član 56. stav 2);

- 4) ne vodi evidenciju o prijemu i upotrebi veterinarskih lekova i medicinskih sredstava, a izveštaj o upotrebljenim veterinarskim lekovima ne dostavlja Ministarstvu (član 57. stav 2);
- 5) ne omogući veterinarskoj stanici ili veterinarskoj ambulanti uzimanje potrebnog materijala za laboratorijsko ispitivanje (član 61. stav 2. tačka 6);
- 6) obavlja delatnost klanja životinja, proizvodnju i promet hrane životinjskog porekla i hrane za životinje, sakupljanje, preradu i uništavanje otpadaka, a nema HACCP program odnosno odgovorno lice za sprovođenje programa (član 82);
- 7) drži odnosno stavlja u promet odnosno uvozi životinju koja nije obeležena i evidentirana na propisan način (član 84. stav 1);
- 8) u slučaju uginuća životinje ne preda pasoš ovlašćenom obeleživaču (član 89. stav 2);
- 9) ne unese u pasoš podatke o prispeću životinja na gazdinstvo (član 90);
- 10) ne obavesti ovlašćenog obeleživača o oštećenju ili nestanku pasoša u propisanom roku (član 91. stav 1);
- 11) ne vodi evidenciju o izdatim uverenjima o zdravstvenom stanju životinja (član 93. stav 4);
- 12) kao novi vlasnik životinje za kupljenu životinju odmah ne izvrši prenos uverenja o zdravstvenom stanju životinje na svoje ime (član 93. stav 8).
- 13) vrši prevoz životinja vozilima koja ne ispunjavaju tehničke i higijenske uslove i koja nisu evidentirana u Ministarstvu (član 96. stav 1);
- 14) na zahtev veterinarskog inspektora odbije da stavi na uvid uverenje o zdravstvenom stanju životinje, kao i potvrdu o zdravstvenom stanju životinje u prometu (član 96. stav 2);
- 15) obavlja organizovanu prodaju životinja izvan registrovanog objekta (član 97. stav 2);
- 16) postupi suprotno odredbi člana 98. stav 2. ovog zakona;
- 17) obavlja poslove iz člana 100. stav 1. ovog zakona, a nema dozvolu Ministarstva;
- 18) ne vodi podatke i ne čuva ih u skladu sa članom 103. st. 1. i 2. ovog zakona;
- 19) prodaje hranu životinjskog porekla van prodajnog mesta (član 105. stav 2);
- 20) hranu životinjskog porekla u prometu ne obeleži na propisan način (član 106. st. 1. i 2);
- 21) vrši promet koža suprotно odredbi člana 109. stav 1. ovog zakona;
- 22) ne vodi evidenciju i ne čuva je u skladu sa članom 109. stav 2. i članom 110. stav 1. ovog zakona;
- 23) pri otkupu, prometu i preradi kože ne postupi po odredbama člana 109. st. 3. i 5. ovog zakona;
- 24) ne dostavi ovlašćenoj laboratoriji uzorku koža za pregled na bedrenicu (član 109. stav 4);

25) objekat za proizvodnju i promet hrane za životinje koji koriste mesno, mesno-koštano i koštano brašno ili masti od preživara ne ispunjava uslove iz člana 110. stav 2. ovog zakona;

26) ne vodi evidenciju o proizvodnji, skladištenju i stavljanju u promet reproduktivnog materijala i ne čuva je u skladu sa članom 112. stav 2. ovog zakona;

27) vrši promet reproduktivnog materijala suprotno odredbi člana 112. stav 3. ovog zakona;

28) ne vodi evidenciju o rezultatima sistematskog praćenja u skladu sa članom 113. stav 2. ovog zakona;

29) vrši uvoz živih mikroorganizama patogenih za životinje (član 126. stav 1);

30) ne obezbedi prenos otpadaka životinjskog porekla iz sopstvenog objekta do najbližeg objekta za prikupljanje i preradu (član 135. stav 3);

31) baca leševe u reke ili druge vodene tokove, ostavlja ih na putevima, otvorenom prostoru, u šupama ili na drugom mestu, ne prijavi uginuće ovlašćenom veterinarskom inspektoru (član 136. st. 1. i 2);

32) zloupotrebljava ili muči životinje odnosno ne vrši zaštitu životinja od patnje i bola (član 138. st. 1. i 2);

33) organizuje, finansira ili je domaćin borbe između životinja iste ili različite vrste (član 138. stav 6);

34) veterinarskom inspektoru ne stavi besplatno na raspolaganje potrebne količine uzoraka (član 149. stav 2);

35) ne postupi po rešenju inspektora u skladu sa ovim zakonom.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu.

Član 159.

Novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako:

1) obavlja veterinarsku delatnost, a nije upisan u Registar preduzetnika koji obavljaju poslove veterinarske delatnosti (član 11. st. 1. i 2);

2) vrši veterinarsku delatnost, a ne ispunjava uslove iz člana 16. stav 3. tačka 2) odnosno člana 19. stav 5. tačka 2) ovog zakona;

3) proizvodi mleko i proizvode od mleka u domaćinstvu koji su namenjeni za javnu potrošnju u objektima koji ne ispunjavaju veterinarsko-sanitarne uslove (član 108.).

Novčanom kaznom iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj preduzetnik i ako učini radnje iz člana 156. stav 1. tač. 4) do 13), člana 157. stav 1. tač. 4), 6), 7), 9), 11) i tač. 16) do 19) i člana 158. stav 1. tač. 1) i 2), tač. 6) do 9), tač. 12) do 21), tač. 23) do 25) i tač. 30) do 35).

Član 160.

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako proizvodi mleko i proizvode od mleka u domaćinstvu, koji su namenjeni

za javnu potrošnju, u objektima koji ne ispunjavaju veterinarsko-sanitarne uslove (član 108).

Novčanom kaznom iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj fizičko lice ako učini radnje iz člana 156. stav 1. tač. 4) do 7) i tačka 11), člana 157. stav 1. tač. 4), 6), 7), 9) i tač. 12) do 16) i člana 158. stav 1. tač. 1), 2), 5), 6), 8), tač. 12) do 17) i tač. 29) do 35).

XVIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 161.

Danom stupanja na snagu ovog zakona javne veterinarske službe, i to: veterinarske stanice i centri za reprodukciju životinja osnovani Zakonom o zdravstvenoj zaštiti životinja ("Službeni glasnik RS", br. 37/91, 50/92, 33/93, 52/93, 53/95, 52/96 i 25/00), nastavljaju da rade na način i pod uslovima pod kojima su upisani u sudske registre, a svoju organizaciju, rad i poslovanje uskladiće sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana Specijalističko veterinarski centar za reprodukciju i veštačko osemenjavanje "Niš" iz Niša, nastaviće sa radom kao javna služba na način i pod uslovima pod kojima je upisan u sudske registre.

Vlada će doneti akt o osnivanju subjekta iz stava 2. ovog člana u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 162.

Danom stupanja na snagu ovog zakona privatne veterinarske stanice, veterinarske ambulante i veterinarske apoteke dužne su da svoju organizaciju, rad i poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 163.

Danom stupanja na snagu ovog zakona pravno lice koje se bavi uzgojom stoke i stočarskom proizvodnjom, a ima organizovanu veterinarsku službu za sopstvene potrebe dužno je da svoju organizaciju, rad i poslovanje uskladi sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 164.

Veterinarsko specijalistički institut "Pančevo" iz Pančeva, Veterinarsko specijalistički institut "Zrenjanin" iz Zrenjanina, Veterinarsko specijalistički institut "Subotica" iz Subotice, Veterinarsko specijalistički institut "Sombor" iz Sombora, Veterinarsko specijalistički institut "Kraljevo" iz Kraljeva, Veterinarsko specijalistički institut "Zaječar" iz Zaječara, Veterinarsko specijalistički institut "Niš" iz Niša, Veterinarsko specijalistički institut "Šabac" iz Šapca, Veterinarsko specijalistički institut "Jagodina" iz Jagodine, Veterinarsko specijalistički institut "Požarevac" iz Požarevca, Naučni institut za veterinarstvo Srbije iz Beograda i Naučni institut za veterinarstvo "Novi Sad" iz Novog Sada osnovani Zakonom o zdravstvenoj zaštiti životinja ("Službeni glasnik RS", br. 37/91, 50/92, 33/93, 52/93, 53/95, 52/96 i 25/00), do donošenja akta Vlade o osnivanju nastaviće da rade kao javne službe.

Član 165.

Privatizacija javne veterinarske službe, i to: veterinarskih stanica i centara za reprodukciju životinja osnovanih Zakonom o zdravstvenoj zaštiti životinja ("Službeni glasnik RS", br. 37/91, 50/92, 33/93, 52/93, 53/95, 52/96 i 25/00), osim Specijalističko veterinarskog centra za reprodukciju i veštačko osemenjavanje "Niš" iz Niša izvršiće se na osnovu odluke Vlade u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 166.

Javne veterinarske službe osnovane Zakonom o zdravstvenoj zaštiti životinja ("Službeni glasnik RS", br. 37/91, 50/92, 33/93, 52/93, 53/95, 52/96 i 25/00) i privatne veterinarske stanice do usklađenosti rada i poslovanja u skladu sa ovim zakonom obavljaće poslove predviđene Programom mera.

Član 167.

Veterinarska komora počeće sa radom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Poslove pripreme za početak rada Komore vrši Ministarstvo.

Član 168.

Do donošenja propisa na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivaće se propisi doneti na osnovu Zakona o zdravstvenoj zaštiti životinja ("Službeni glasnik RS", br. 37/91, 50/92, 33/93, 52/93, 53/95, 52/96 i 25/00) i Zakona o zdravstvenoj zaštiti životinja od zaraznih bolesti koje ugrožavaju celu zemlju ("Službeni list SFRJ", br. 43/86 i 53/91), ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 169.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe:

- 1) Zakon o zdravstvenoj zaštiti životinja ("Službeni glasnik RS", br. 37/91, 50/92, 33/93, 52/93, 53/95, 52/96 i 25/00), osim odredaba čl. 49v, 49g, 49d i člana 49đ stav 1. tačka 2) tog zakona i
- 2) Zakon o zdravstvenoj zaštiti životinja od zaraznih bolesti koje ugrožavaju celu zemlju ("Službeni list SFRJ", br. 43/86 i 53/91).

Član 170.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", osim odredaba člana 82. ovog zakona koje se primenjuju počev od 1. januara 2009. godine.

**ZARAZNE BOLESTI ŽIVOTINJA ODREĐENE ZOOSANITARNIM
KODEKSOM MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA
ŽIVOTINJA (OIE)**

**Bolesti zajedničke za više vrsta životinja
(Multiplespecies diseases)**

- 1) Bedrenica (Antraks) - Antrax
- 2) Aujeszkijeva bolest - Aujeszky's disease
- 3) Ehinokokoza (hidatidoza) - Echinococcosis/hydatidosis
- 4) Vodenasto srce - Heartwater
- 5) Leptospiroza - Leptospirosis
- 6) Q-groznica - Q Fever
- 7) Besnilo - Rabies
- 8) Paratuberkuloza - Paratuberculosis
- 9) Mijaza - Cochliomyia hominivorax - New World screwworm
- 10) Mijaza - Chrysomya bezziana - Old World screwworm
- 11) Trihinelzoza - Trichinellosis
- 12) Slinavka i šap - Fott and mouth disease
- 13) Vezikularni stomatitis - Vesicular stomatitis
- 14) Groznicu doline Rifta - Rift Valley fever
- 15) Bolest plavog jezika - Bluetongue

**Bolesti goveda
(Cattle diseases)**

- 1) Anaplasmoza - Bovine anaplasmosis
- 2) Babezioza goveda - Bovine babesiosis
- 3) Bruceloza goveda (Brucella abortus) - Bovine brucellosis
- 4) Goveda genitalna kampilobakterioza - Bovine genital campilobacter
- 5) Goveda tuberkuloza (Mycobacterium bovis) - Bovine tuberculosis
- 6) Cisticeroza - Bovine cysticercosis
- 7) Dermatofiloza - Bovine dermatophilosis
- 8) Enzootska leukoza goveda - Enzootic bovine leukosis
- 9) Hemoragična septikemija - Haemorrhagic septicaemia
- 10) IBR/IPV (infektivni rinotraheitis/infektivni pustulozni vulvovaginitis goveda) - Infectious bovine rinotracheitis
- 11) Tajlerioza - Theileriosis
- 12) Trihimonijaza -Trichomonosis
- 13) Trypanosomijaza -Trypanosomosis
- 14) Maligna kataralna groznicu - Malignant catarrhal fever
- 15) Spongioformna encefalopatiya goveda - Bovine spongioformne encephalophy
- 16) Kuga goveda - Rinderpest
- 17) Zarazna pleuropneumonija goveda - Contagios bovine pleuropneumonia

**Zarazne bolesti ovaca i koza
(Sheep and goat diseases)**

- 1) Infekcija brucelлом овис - Ovine epididymitis (Brucella ovis)
- 2) Bruceloza ovaca i koza - Melitokokoza - Caprine and ovine brucellosis (excluding B.ovis)
- 3) Artritis i encefalitis koza - Caprine arthritis/encephalitis
- 4) Zarazna agalaktija koza i ovaca - Contagious agalactia
- 5) Zarazna pleuropneumonija koza - Contagious caprine pleuropneumonia
- 6) Enzootski pobačaj ovaca - Enzootic abortion of ewes (ovine chlamydiosis)
- 7) Plućna adenomatoza ovaca - Ovine pulmonary adenomatosis
- 8) Nairobi bolest ovaca - Nairobi sheep disease

**Zarazne bolesti kopitara
(Equine diseases)**

- 1) Kontagiozni metritis kobila -Contagious equine metritis
- 2) Polna zaraza konja - Durina - Dourine
- 3) Epizootski limfangitis (Afrička sakagija) - Epizootic lymphangitis
- 4) Američki konjski encefalomijelitis - Equine encephalomyelitis (Eastren and Western)
- 5) Infektivna anemija kopitara - Equine infectious anaemia
- 6) Influenca konja (virus tip A) - Equine influenza
- 7) Piroplazmoza konja - Equine piroplasmosis
- 8) Virusni rinopneumonitis konja - Equine rhinopneumonitis
- 9) Sakagija - Maleus - Glanders
- 10) Boginje konja - Horse pox
- 11) Zarazni arteritis konja - Equine viral arteritis
- 12) Japanski encefalitis - Japanese encephalitis
- 13) Šuga konja - Horse mange
- 14) Trypanosomijaza - Sura - Surra (Trypanosoma evansi)
- 15) Venecuelski encefalitis konja - Venezuelan equine encephalomyelitis
- 16) Kuga konja - African horse sickness

**Zarazne bolesti svinja
(Swine diseases)**

- 1) Atrofični rinitis svinja - Atrophic rhinitis of swine
- 2) Cisticerkoza svinja - Porcine cysticercosis
- 3) Bruceloza svinja - Porcine brucellosis
- 4) Transmisivni gastroenteritis svinja - Transmissible gastroenteritis
- 5) Zarazna uzetost svinja - Enterovirus encephalomyelitis
- 6) Reproduktivni i respiratori sindrom svinja - Porcine reproductive and respiratory syndrome
- 7) Vezikularna enterovirusna bolest svinja - Swine vesicular disease
- 8) Afrička kuga svinja -African swine fever

9) Klasična kuga svinja - Classical swine fever

**Zarazne bolesti živine
(Avian diseases)**

- 1) Zarazni bronhitis živine - Avian infectious bronchitis
- 2) Zarazni laringotraheitis živine - Avian infectious laryngotrachetis
- 3) Tuberkuloza živine - Avian tuberculosis
- 4) Virusni hepatitis pataka - Duck virus hepatitis
- 5) Virusni enteritis pataka (pačja kuga) - Duck virus enteritis
- 6) Kolera - pastereloza živine - Fowl cholera
- 7) Boginje živine - Fowi pox, Variola avium
- 8) Tifus živine - Fowi typhoid
- 9) Infektivni burzitis živine - Gumboro bolest - Infectious bursal disease
- 10) Marekova bolest - Marek's disease
- 11) Mikoplazmoza živine - Avian mycoplasmosis
- 12) Hlamidioza ptica - Avian chlamydiosis
- 12) Salmoneloza - Puloroza živine - Pullorum disease
- 13) Influenca živine - Klasična kuga živine - Highly pathogenic avian
- 14) Atipična kuga živine - Newcastle bolest - Newcastle disease
- 15) Salmoneloza - infekcija S.enteritidis i S.typhymurium

**Zarazne bolesti kunića i zečeva
(Lagomorph diseases)**

- 1) Miksomatoza - Myomatosis
- 2) Tularemija - Tularemia
- 3) Virusna hemoragijska bolest kunića - Rabbit Haemorrhagic disease

**Zarazne bolesti pčela
(Bee diseases)**

- 1) Akaroza pčela - Acarosis of bees
- 2) Američka Kuga pčelinjeg legla - American foulbrood
- 3) Evropska trulež pčelinjeg legla - European foulbrood
- 4) Nozemoza - Nosemosis of bees
- 5) Varooza - Varroosis
- 6) Tropileloza - Grinja - Tropilaelaps clareae

**Bolesti riba
(Fish diseases)**

- necrosis
- 1) Epizootska hematopoetska nekroza - Epizootic haematopoietic necrosis
  - 2) Zarazna hematopoetska nekroza - Infectious haematopoietic necrosis
  - 3) Bolest uzrokovana virusom masou - Oncorhynchus masou virus disease
  - 4) Prolečna viremija šarana - Sprin viraemia of carp

- 5) Virusna hemoragijska septikemija pastrmki - Viral haemorrhagic septicæmia

**Bolesti školjki
(Molluse diseases)**

- 1) Bonamioza - Bonamiosis (Bonamia exitiosus, B. ostreae, Mikrocytos roughleyi) MSX disease (Haplosporidium nelsoni)
- 2) Martelilioza - Marteliosis (Marteilia refringens, M. sydneyi)
- 3) Mikročitoza - Mikrocytosis (Mikrocytos mackini)
- 4) Perkinsoza - Perkinsosis (Perkinsus marinus, P. olsen/atlanticus)

**Bolesti raka
(Crustaceans diseases)**

- 1) Taura sindrom - Taura syndrome
- 2) Bolest - vajt spot - White spot disease
- 3) Bolest žute glave - Yellowhead disease

**Druge bolesti životinja
(Other significant diseases)**

- 1) Ostale klostridijalne infekcije - Other clostridial infections
- 2) Ostale pastereloze - Other pasteurelloses
- 3) Aktinomikoza - Actinomycosis
- 4) Crevna infekcija salmonelama - Intestinal Salmonella Infections
- 5) Kokcidioza - Coccidiosis
- 6) Distomatoza - Distomatosis (liver fluke)
- 7) Filarioza - Filariasis
- 8) Goveđa virusna dijareja - Mucosal disease/Bovine virus diarrhoea
- 9) Dizenterija svinja - Dysentery swine
- 10) Warble investacija - Warble investation
- 11) Kontagiozni pustularni dermatitis - Contagious pustular dermatitis
- 12) Lajšmanijoza - Leishmaniosis
- 13) Toksoplazmoza - Toxoplasmosis
- 14) Melioidoza - Melioidosis
- 15) Šuštavac - Blackleg
- 16) Botulizam - Botulism
- 17) Listerioza - Listeriosis
- 18) Zarazna šepavost ovaca - Infections footrot
- 19) Zarazna oftalmija ovaca i koza - Contagious ophthalmia
- 20) Enterotoksemija - Enterotoxaemia
- 21) Kazeozni limfadenitis koza i ovaca - Caseous lymphadenitis
- 22) Šuga ovaca - Sheep mange
- 23) Polni osip konja - Equine coital exanthema
- 24) Ulcerativni limfangitis konja i goveda - Ulcerative lymphangitis
- 25) Ždrebećak - Strangles
- 26) Salmoneloza konja - Salmonellosis (S.abortus equui)

- 27) Crveni veter svinja - Vrbanac - Swine erysipelas
- 28) Infektivna korica živine - Infectious coryza
- 29) Encefalomielitis živine - Avian encephalomyelitis
- 30) Spirohetoza ptica - Avian spirochaetosis
- 31) Salmoneloza ptica - Avian salmonellosis (excluding fowl typhoid and pullorum disease)
- 32) Leukoza živine - Avian leucosis complex
- 33) Bruceloza - Brucellosis
- 34) Salmoneloza - Salmonellosis
- 35) Ebola - Ebola Non - human
- 36) Boginje majmuna - Monkey pox
- 37) Enzootski mastitis goveda - Bovine enzootic mastitis
- 38) Hipodermoza goveda - Bovine hypodermosis
- 39) Trihofitoza goveda - Bovine trichophytosis

**Ostale značajne bolesti riba
(Other significant diseases of fish)**

- retinopathy
- 1) Virusna encefalopatija i retinopatija - Viral encephalopathy and retinopathy
  - 2) Virusna bolest lososa - Viral salmon disease
  - 3) Zarazna anemija lososa - Infectious salmon anaemia
  - 4) Zarazna nekroza gušterače - Infectious pancreatic necrosis
  - 5) Girodaktiloza - Gyrodactylosis
  - 6) Edvardsieloza - Edwardsiella ictaluri
  - 7) Iridoviroza kečige - Red sea bream iridoviral disease

**Ostale značajne bolesti školjki
(Other significant diseases of molluscs)**

- californiensis
- 1) SSO disease (*Hypodosporidium costale*)
  - 2) Withering syndrome of abalones (*Candidatus Henohaliotis californiensis*)

**Ostale značajne bolesti rakova
(Other significant diseases of crustaceans)**

- 1) Tetrahedral baculovirosis (*Baculovirus penaei*)
- 2) Spherical baculovirosis (*Penaeus monodon* - type baculovirus)
- 3) Infectious hypodermal and haematopoietic necrosis
- 4) Crayfish plague (*Aphanomyces astaci*)
- 5) Spawner - isolated mortality virus disease